

Börtönűség

MA MINDENT ÚJRA KEZDHETSZ

VIGASZTALÓ VALLÁS ÉS
ÚJJÁÉLEDŐ
KREATIVITÁS
A FALAKON BELÜL

MEGÚJULÓ KÖRLETEK
SPECIÁLIS VALLÁSI RÉSZLEG

ALKOTÓ FOGVATARTOTTAK
ÍRÓ LESZEK! - NYERTES MŰ
VERSÍRÓ ÉS VERSMONDÓ VERSENY - RIPORT

IRODALMI KITEKINTÉS
VÖRÖSMARTY MIHÁLY

TAVASZI ÜNNEPEK
VÁLTOZATOS PROGRAMOK

ELŐSZÓ

Hittel és költéssel feltámad a nemény

Járvány, infláció, háború... Aggasztó hírektől hangos a világsajtó. Még szinte fel sem lélegeztünk a 2020-ban ránk törő Covid-19 világjárvány alól, máris újabb kihívások árnyékolják be a mindennapjainkat. Az ilyen gondterhes időkben minden csekély kapaszkodó erőt adhat a folytatáshoz, minden apró cselekedet, amiből valami jó születik, másokat is inspirálhat arra, hogy maguk is jobbra váljanak, alkossanak, higgyenek, létrehozzanak valamit, ami értéket teremt.

A művészet, a költészet és a vallás azok a kapaszkodók, amik nem kötnek helyhez, időhöz, identitáshoz, anyagi jóléthez, neveltetéshez, jövőbeni kilátásokhoz. Szó szerint bárki számára elérhető eszközei az öngyógyításnak, az önkifejezésnek, a másokra való hatás gyakorlásnak. Első lépésként elég lehet egy költemény, egy ima, vagy bármely olyan alkotás, ami segít feldolgozni a hátunk mögött hagyott rosszat és előremozdít egy jobb jövő felé.

Böntönűség

Jó olvasást kívánunk!

A szerkesztők

TARTALOM

MEGÚJULÓ KÖRLETEK	2 - 3
ÍRÓ LESZEK	4
VERSIÓRÓ ÉS VERSMONDÓ VERSENY	5 - 10
ALKOTÓ FOGVATARTOTTAK	11 - 14
SOKSZÍNŰ MUNKAVÉGZÉS	15 - 19
SZAKMAKÉPZÉS, OKTATÁS	20 - 25
SZÍNEZŐ, FEJTÖRŐK: SUDOKU, REJTVÉNY, KRIPTOGRAM	26 - 27
JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK	28
IRODALMI KITEKINTŐ – VÖRÖSMARTY MIHÁLY	29 - 31
KÖNYVAJÁNLÓ	32
ANYÁK NAPJA	33
TAVASZI ÜNNEPEK - HÚSVÉT & PÜNKÖSD	34 - 42
SAJTÓHÍR – MAGYARORSZÁGON JÁRT A PÁPA	43 - 44
FILMVETÍTÉS – MAGDOLNA ÉLETE	45
TÖRTÉNELMI KITEKINTŐ – VÁRMEGYÉK	46

Börtönység

ELŐTÉR BEN A VALLÁSGYAKORLÁS KÜLÖN RÉSZLEG A HÍVŐKNEK

Speciális vallási részleget alakított ki a Kiskunhalasi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet a mélyen hívő fogvatartottak részére, csatlakozva a 2008-ban útjára induló, úgynevezett APAC keresztényközösséghez.

A kiskunhalasi intézetben 2022. év végén megalakult APAC speciális részleg 24 férőhellyel lett kialakítva, amely jelenleg 18 fős létszámmal működik.

A vallási részlegen elhelyezett fogvatartottak életében a vallásosság, illetve a hitélet prioritást élvez. Az itt helyet kapó elítéltek a Bibliából megfogalmazott, saját regula szerint élik életüket.

A speciális részlegen elhelyezett fogvatartottaknak – a megszokottól eltérően – heti rendszerességgel szentmisét, illetve bibliaórát tart a helyi börtönlelkész, valamint szükség esetén egyéni foglalkozásokra és lelki vezetésre is van lehetőségük.

Az APAC vagyis az Association for the Protection and Assistance of the Condemned (Szövetség az Elítéltek Védelmére és Támogatására) egy keresztény közösség a büntetés-végrehajtási rendszerben. Lényege, hogy a börtönben a Krisztushoz megtért fogvatartottak egymás hitében támogatásra lelnek. Elsőként a Vácon raboskodó elítélteknek nyílt lehetősége az akkor még egyedülálló részlegbe kerülni. Azóta Tiszalök, Pálhalma, részben Szombathely és legutóbb Kiskunhalas csatlakozott a kezdeményezéshez.

Ebben a kötetekben nemcsak a törvény által szankcióval fenyegetett bűncselekményekről van szó, hanem minden olyan bűnről is, ami a Büntető Törvénykönyvben nincs benne, de a Biblia, bűnként határozza meg.

Az APAC alapfilozófiája teljesen keresztényi, működtethető, alkalmazható, csupán tenni akarásra, jobbítani vágyásra van szükség. A kiskunhalasi APAC speciális részlegen elhelyezett fogvatartottak a börtön közösségi életében aktívan részt vesznek – 2022 decemberében a karácsonyi ünnepség műsorában is szerepelhettek a lelkész irányításával. A részlegbe helyezés feltétele, hogy a fogvatartottak foglalkoztatásban vegyenek részt.

**„ORA ET LABORA
—
IMÁDKOZZÁL ÉS
DOLGOZZÁL”**

FELÚJÍTÁSOK ORSZÁGSZERTE

A világjárvány leköszöntével az év első felében újult erővel folytatódtak a korábban megkezdett felújítások, modernizációk, és új projektek is kezdődtek a mai kor elvárásainak megfelelően.

Az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai 15 zárka modernizálását fejezték be február végén. Az átalakított C részlegen tizenegy fegyelmi zárkát, és négy egyszemélyes elhelyezésre szolgáló zárkát alakítottak ki, a hozzá tartozó sétaudvarral. „Vandalbiztos” kamerákat, ágyakat, mosdókat és illemhelyiségeket szereltek be. A munkálatok során a kőműves és a segéd munkás feladatokat mind az itt fogvatartott szakemberek végezték.

A Budapesti Fegyház és Börtön „B” objektumát érintő rekonstrukció is folytatódik az idei évben.

A kizárólag fogvatartotti munkaerő hasznosításával zajló munkálatokat szakképzett elítéltek végzik, akik így szakmájukat is gyakorolhatják, felkészülve a szabadulás utáni életre. A mintegy 30 elítélt állandó foglalkoztatását biztosító Központi Karbantartó Műhely brigádjaiban festők, villanszerelők, asztalosok, kőművesek, burkolók, vízszerelők dolgoznak.

A karbantartó fogvatartottak az idei évet a „B” objektum egészségügyi részlegének átalakításával kezdték. A fürdőt teljeskörűen felújították, valamint elvégezték a legszükségesebb burkolási munkákat és nyílászáró cseréket. Ezzel párhuzamosan az elhelyezési részlegek folyosószakaszaik mennyezeti festésén, valamint a zárkák felújításán dolgoznak.

Az ütemezett karbantartás és felújítás mellett a Központi Karbantartó Műhely feladata a részlegekről, vagy a szolgálati helyekről jelzett kisebb-nagyobb hibák gyors elhárítása is. Az intézet teljes területén mozgásban lévő készenléti brigád munkája változatos, feladataikat a műhelyvezető a napi aktualitás szerint határozza meg.

Tovább bővültek a differenciált elhelyezési lehetőségek a Kalocsai Fegyház és Börtönben is. Újabb, a korrekciós kezelést igénylő fogva-

tartottak elhelyezésre szolgáló zárkák lettek kialakítva az intézetben, amik idén áprilistól tíz elítélt elhelyezésére biztosítanak lehetőséget. A speciálisan elkészített négy zárka kivitelezése kizárólag fogvatartotti munkáltatással valósult meg.

Új biztonsági ajtókra cseréli a Somogy Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet régi, korszerűtlen faajtóit a körleteken. Az ajtócsere program már 2022-ben kezdetét vette, amely nagy erővel folytatódik idén is a bv. intézet részlegeinek korszerűsítése keretében. A modern ajtók könnyebben kezelhetők és tisztíthatók, valamint a részlegek rendezettségét is javítják. A munkák részben külső vállalkozó, részben fogvatartotti munkaerő igénybevételével zajlanak az első félév során.

Börtönújság

ÍRÓ LESZEK!

- EREDMÉNYHIRDETÉS

Előző lapszámunkban a Börtönújság szerkesztősége pályázatot hirdetett az írói vénával bíró rabok számára mesék és novellák írására. A szabadon választott téma lehetősége a legkülönbözőbb ötleteket adta a pályaművek elkészültéhez – a karácsonyi mesén át, a futurisztikus jövőkép témakörig több olvasmányos alkotás született.

A beküldött pályaművek közül szerkesztőségünk választása a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetből **Bodor Szabolcs: A leves és a felhők** című művére esett. Ígéretünkhöz híven a nyertes alkotást jelen lapszámunkban közöljük.

Gratulálunk a nyertesnek!

A LEVES ÉS A FELHŐK

Egy könyvrajongó olvasóm meghívott ebédre, és én az űrhajó éttermének hatalmas panorámaablakán át elnéztem a lassan hömpölygő szinkavalkádot – melyet a Jupiter gázaiból alakítanak ki a fizika törvényei –, pompás struktúráit a természetnek. A merengésben elmerülve így adtam hangot csodálatomnak:

- Olyan szépet, mint ez a bolygó, utazásunk alatt remélve sem láthatunk, nemdebár, asszonyom?

Elmélyült a csend, és pillantásomat az asztal túl-só felén ülő partneremre vetettem.

A csillogó, apró téglalapokból álló élénkzöld estélyi, a hasonló anyagú turbánnal kiegészítve kiválóan állt a középkorú, de rendkívül jól karbantartott, festett szőkeségnek, aki mérgesen meredt rám feketére kihúzott, villogókék szemeivel. Piros, kicsire összehúzott ajkak, kifehéredett bütykű öklöcskék. Hirtelen felpattant, és szó nélkül engem, ebédet, éttermet otthagya kivi harzott. El kell fogadnom azt, hogy az írott szavaknak jobban mestere vagyok, mint a kimondottaknak, és miközben levesemet kanalaztam, rádöbbenem arra, hogy nemcsak a nap hátralévő részét tölthetem egyedül, de az éttermi számlát is én fogom kifizetni.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

SZÍNEZD ÚJRA!

Ismét ceruzát ragadhatnak a kreatív fogvatartottak. Ezúttal a rajztudásukkal kiemelkedő raboknak kívánunk teret adni és a megújulás jegyében hirdetünk rajzpályázatot. Az alkotásokat a BvOP Kommunikációs Főosztály részére várjuk megküldeni elektronikusán, vagy postai úton. A nyertes pályaműveket a következő lapszámunkban bemutatjuk.

Beküldési határidő: 2023. október 31.

AZ ÉKESSZÓLÁS MŰVÉSZETE

A fogvatartottak társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése érdekében a reintegrációs szakterület folyamatosan törekszik változatos kulturális programokkal motiválni a büntetésüket töltőket.

A Váci Fegyház és Börtönben év elején ezúttal versíró és versmondó versenyt hirdettek, melyen a vállalkozó szellemű fogvatartottak bemutathatták tudásukat.

A versíró verseny győztesének kihirdetésére és magára a versmondó versenyre január 5-én került sor a Váci Fegyház és Börtön Arany János könyvtárában. A versíró versenyre nevezett fogvatartottak közül többen a versmondó versenyen is részt vettek, voltak akik saját szerzeményeiket adták elő a zsűrinek és társaiknak. A versíró verseny győztese abban a különleges jutalomban részesült, hogy zsűritagként véleményezhette a versmondó versenyen szereplő társait. A szavalók a versenykiírásnak megfelelően egy kötelező művel - Vörösmarty Mihály: Újesztendei szép kívánság - és egy szabadon választott verssel készültek.

A fogvatartottak lelkesen néztek elé a kihívásnak, a megszületett művek nagy sikert arattak társaik és a személyi állomány körében egyaránt. A szerzők motivációját fokozta, hogy tudták, ha nyernek, alkotásuk a 2023-as Börtönújságban is olvasható lesz az ország minden börtönében. A verseny kapcsán Kovács Bettina bv. őrnagy beszélgetett a legkiemelkedőbb amatőr költővel és a szavalóversenyt nyert társaival.

Nagy Lilla bv. őrmester, szociális segédelőadóval a Váci Fegyház és Börtön könyvtárában találkozom. Az embert azonnal egyfajta nosztalgikus, ódon hangulat keríti hatalmába. A nyugalom szigete ez – hangzik az egységes álláspont a teremben minket váró raboktól. A könyvtárhasználat még a falakon kívül is csak az utóbbi időben kezd visszatérni az olvasni vágyók életébe: a Covid-19 világjárvány pusztítása idején az ehhez hasonló közösségi terek bezárták ajtóikat előttük. Pedig nagy igény van rá. A fegyházban sokan tanulni, művelődni, az irodalom útján a gondolataikba mélyedni járnak, pontosabban jártak ide.

Nagy Lilla kultúrnevelő 2020. óta dolgozik a Váci Fegyház és Börtönben. Eleinte a börtönrádiót szerkesztette, jelenleg a rabok oktatásszer-

vezési és reintegrációs tevékenységét látja el, és egyben a könyvtár felelőse is. Hétköznapi szóval ő a helyi könyvtáros. Elmondja, az intézetben megrendezett ünnepi szavaló és versíró verseny a fogvatartottak igényei alapján született meg.

- Amióta itt dolgozom ez volt az első prózai jellegű verseny, amit a vállalkozó kedvű fogvatartottaknak rendeztünk. A váci börtönkönyvtárban közel 8 500 könyv közül válogathatnak az elítéltek, melyekhez jelenleg távkölcshözés útján férhetnek hozzá. A gyakorlatban ez annyit tesz, hogy az általam jó fél éves munkával összeállított könyvlistáról választhatnak az intézet fogvatartottjai, amit kollégáimmal eljuttatunk hozzájuk. Az olvasás nagyon népszerű a rabok között, mindig van igény az írott szövegre.

Börtönűrság

A fiatal kultúrnevelő elmondja, hogy ez alkalomból még a nyár folyamán egy olvasni és írni is szerető rab adta az ötletet a verseny meghirdetésére. A megvalósulás azonban jópár hónapot várattott magára. Az év végi ünnepek idején sikerült teret kapnia az amatőr irodalmároknak.

- Az ünnepi megmérettetésre a jelentkezők önállóan készültek fel. A rendelkezésükre bocsátottam a felkészülésükhöz szükséges tárgyi feltételeket – papírt, íróeszközt, könyveket – de alapvetően egyedül csiszolták a tudásukat – meséli Nagy Lilla.

Sokan idegenkedve fogadták a mások előtti szereplést, de akadtak azért olyanok, akik örömmel kaptak a lehetőségen. Köztük volt a 37 éves Vermes Zsolt, aki saját szerzeményével megnyerte a verseny versíró részét.

- Már lassan öt éve töltöm a fegyházbüntetésemet, Vácra azonban csak tavaly augusztusban kerültem. Korábban Szegeden ültem, ahol rendszeresen részt vettem a helyi kultúr-programokon és nagyon megörültem annak, hogy ilyenekre Vácra is kínálnak lehetőséget. A Covid-19 miatt sok mindent függesztettek, ami még nyomasztóbbá tette az elzárást, így pozitív meglepetésként ért, hogy ismét elérhetővé váltak a mostanihoz hasonló programok – kezdi Zsolt.

Vermes Zsolt elmondása szerint lelkes résztvevője minden olyan foglalkozásnak, amely megtöri a szürke hétköznapi sivatárságát. Szeret társasozni, olvas, tévét néz (ha alkalma van rá), és istentiszteletre jár. A versírás azonban új terep volt számára, bár a börtönének előtt kacérkodott a színészet és a filmezés gondolatával, szívesen elhelyezkedett volna a szórakoztatóiparban.

Amikor belefutott a faliújságra kifüggesztett hirdetésbe, rögtön megfogalmazódott benne a gondolat, hogy ezen részt kell vennie. Azt mondja, nagyon kíváncsi volt, hogy egy börtönben milyen emberek jelentkeznek egy ilyen programra. Az ilyesfajta új ismeret szerzése és maga a verseny miatti kihívás, a hasznos időtöltés inspirálta.

- Év végén mindenkiben feltörnek a régi emlékek, a család szerepe – akinek van – felértékelődik karácsony idején. Ezeket az érzéseket próbáltam megragadni, amikor a versemen dolgoztam. Az egész alkotási folyamatban arra fókuszáltam, hogy mit érezhetnek ilyenkor a társaim, mi az a mondanivaló, amit érdemes ilyenkor megragadni. Sokan azt hiszik, hogy a rácsok mögé kerülve már nincs mit ünnepelni. Én úgy gondolom, ez nem így van!

Zsolt elmondja, hogy szerető szülei vannak, akikkel máig tartja a kapcsolatot. A saját család alapítása elmaradt, ahogy Zsolt fogalmaz elkarnyarodott az élete, de reméli, hogy egy napon még részese lehet ebben az áldásban.

A VERSÍRÓ VERSENY

NYERTES MŰVE:

ÍRTA: VERMES ZSOLT – VÁCI FEGYHÁZ ÉS BÖRTÖN

FOGVATARTOTT KARÁCSONY

Karácsony, bámulok ki a rácson,
Barátom átdobott a palánkon.
Családom egyre ritkábban látom,
Múltamat egyre jobban csodálom.

Nincs még nekem se kisfiam, se lányom,
Feleségem, barátnőm, se barátom.
De az utam egyre tisztábban látom,
Összeszedem magamat még a nyáron.

Egyszer kiengednek innen, azt várom,
Nem engedem senkinek se, hogy ártson.
A balhékba maga mellé lerántson,
Majd később a rendőrségen bemártson.

S ha nem lesz, ki a bajból kirántson,
Legyek, kire felnéz más és csodáljon.
Arra vágyom, legyen jobb a világom,
Mint másoknak is, legyen egyszer családom.

Belátom, hogy tennem kell, s nem megállnom,
A világban csak a jót kell meglátnom.
Segíteni apámon meg anyámon,
Jobbnak lenni, küzdeni bármi áron.

Azt, hogy én még itt vagyok, már nem bánom,
Mert az élet lett a legjobb tanárom.
Másoknak a legjobbakat kívánom,
Legközelebb így nevezzünk majd másom.

Börtönűrság

Beszélgetésünket a versmondó verseny győztesével, Háda Tiborral folytatjuk, aki 27 éves létére már számos nagyobb médiaprojektben is részt vett, mielőtt 2022-ben letartóztatásba került. Neki nem volt idegen terep az ékesszólás művészete és maga a nyilvánossággal járó izgalmak érzése. Egyetemi végzettséggel a zsebében részt vett koncertszervezésben, dalszövegek szerzésében és több kisebb-nagyobb hasonló projektben. Karácsony előtt alig két hónappal került letartóztatásba. Azt mondja, hogy sokkal rosszabbra számított.

- Őszintén mondhatom, hogy a körülményekhez képest jól vagyok! Nem tudtam mire számítsak, de túl sok jóra nem készültem. Ahhoz képest pozitívan csalódtam, bár az is igaz, hogy én még nem vagyok annyi ideje itt, mint a társaim többsége, így nem is lenne valós azt állítani, hogy megtört a börtön. Az ünnepek sem viseltek meg, nem vár odakint feleség, vagy gyerek. Ugyanakkor átérzem, hogy milyen lehet azoknak akik évek óta a családjuktól távol töltik a karácsonyt és az új évet.

Tiborban még nagylángon él a remény a hamarosan történő szabadulása iránt, ott jártamkor még nem született ellene jogerős ítélet. Azt mondja addig is nem aggódik túl sokat a várható büntetés miatt. A napjait próbálja hasznosan, vagy legalább is feltűnésmentesen eltölteni. Olvas és istentiszteletre jár. A versmondó versenyre szívesen jelentkezett.

- Amikor a faliújságról, illetve a nevelőtől értesültem a szavalóversenyéről nagyon megörültem neki. Azt gondoltam, hogy ez nekem való időtöltés! Alkossunk! Azonnal neveztem is, bár őszintén megmondom a kötelező Vörösmarty-vers eleinte nem tetszett, de aztán nagyon közel került a szívemhez – meséli mosolyra húzódó arccal Tibor. – Kedvenc költőim Szabó Lőrinc és Karinthy Frigyes. A szavalóversenyre is egy Karinthy költeményt választottam (Előszó) a kötelező vers mellé.

Ismerve a kinti élete csekély, de annál beszéde-sebb részleteit, alázatos szerénységről árulkodnak a következő szavai.

- Igazán megtisztelő számomra a győzelem és az igazat szólva izgatott is voltam a versenyt megelőző napokban. Ha úgy hozza az élet, hogy hosszabb időre kell berendezkednem a börtönéletre, mindenképpen részt fogok venni a későbbi kulturális programokon is!

Beszélgetéseim utolsó alanya a 39 éves Bari Sándor. Az elmúlt egy órában minden beszélgetőpartnerem megemlékezett Sanyi verséről és megkapó előadasmódjáról. Sándor „csak” a szavalóversenyen indult. A kötelező mű mellett egy saját szerzeményt adott elő, aminek hatására – hallgatósága elmondása szerint – mindenkinek leesett az álla.

A versével nyert Vermes Zsolt úgy fogalmazott, hogy ha Sanyi indult volna a szerzők között is, biztosan övé lett volna az első díj.

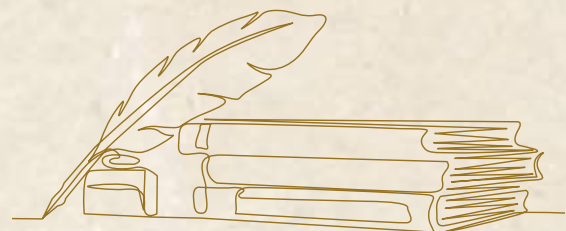
- *Intézetben nevelkedtem, az igazi család biztonsága és öröme sosem adatott meg nekem. Sajnos sok van a rovásomon, őszintén szólva már nagyon bánom mindet. Az eddigi életem sok rosszban bővelkedett, amik feldolgozására az elmúlt tíz évben a költészetet használtam.*

Sándor elmondta, hogy a versírás a napi rutin része volt az életének. Minden reggel íróeszközt ragadott és kiírta magából minden gondolatát. Az évek alatt közel száz saját művet sikerült megalkotnia és ezzel befejezettnek tekinti az alkotói tevékenységét.

- *Már mindent leírtam, amit akartam. Most átírom, rendszerezem, és ahol kell, újfogalmazom az összes versemet. A későbbi terveim között az szerepel, hogy ha egyszer lehetőségem lesz rá kiadom a saját verses gyűjteményemet. Az íráshoz József*

Attila és Petőfi Sándor költeményeiből inspirálódtam. Szeretek olvasni, főleg a Bibliát. Azt minden nap lapozgatom.

Bari Sándor szintén a faliújságon botlott bele a felhívásba, és nagyon megörült neki. Lelkes volt, bár a kötelező vers hosszúsága elvette a kedvét a felkészüléstől. Saját művével azonban szívesen indult és a visszajelzések igazolták számára, hogy jól tette, hogy nem hátrált meg. Mikor arról kérdezem, hogy miért nem nevezett a versíró pályázatra is, azt mondja sokan írnak a börtönben, ahogy fogalmaz, sok a rapper és nagyon fél a plágiumtól. Kis unszolás után lapunkkal végül kivételt tett és hozzájárult ahhoz, hogy a mindenkiben marandó élményt hagyó vers mostani lapszámunkban, írásban is megjelenhessen.

ÍRTA: BARI SÁNDOR – VÁCI FEGYHÁZ ÉS BÖRTÖN

IGAZ SZAVAK

Nem félek senkitől, bátor az én szívem,
köszöntelek illemmel a napszakhoz híven.
Minden, amit szeretsz, teljesülni látom,
Te a barátom vagy, de én testvérré vágyom.

Már látom, mi minden jár a fejedben,
mert a szemedben harag van, nem lennék a helyedben.
A szeretetben sohasem volt gyűlölet, sem harag,
s te lehetsz lakat alatt, ott is ledőlnek a falak.

Egy falat kenyér vagyok jó íz a szádban,
de ártatlan is lehetnék, s te pedig a vágyam.
Páratlan a szívem, ezért kerülök bajba,
mert kajakra szeretlek, s nem hagylok szarba.

Sok ember Farkas, - Te lehetnél Bárány,
felismered a Sátánt a hatosok számán.
Soha ne élj gyáván, fogadd meg a tanácsom,
s megkapod a kalácsom, ha eljön a karácsony.

Most már belátom mindenben tévedtem,
és az se lehet véletlen, ha drog van a véremben.
Kényszeresen cselekszem, nem pedig színből
és ismerhetsz hírből, de nem ismersz meg tízből.

Azt kérded, miből vagyok? A válaszom porból!
És aki engem bekóstol, az kiesik a sorból,
mert minden ember belekóstol a titokba, a fűbe,
és a vágyainak üzelmei csábítják bűnbe.

Maradj hát ülte, hisz van még mit mondanom,
csak vitatkozom magammal, hogy hol marad az oltalom,
mert vízre szomjazom, de meginnám a sört is,
jól esne a flört is, no meg állnám a kört is.

Van nálam tör is, de nem döföm a szívedbe,
mert azt hallom a hírekben, hogy hallgassak a szívemre.
Én mindenben jót látok, s rám ez bizony igaz,
és az is halvány vigasz, hogy nem létezik igaz.

Na most akkor ki az, akiben megbízhatasz,
kinek a vállán is sírhatsz, ha beteg vagy virraszt,
mert mindaz, amit hallunk olyan jó hallani,
de kitarítja a száját, ha színt kell vallani.

Tanulj meg hallgatni ebben a világban,
mert senki nem hibátlan ebben az irányban.
Én a szívem is kitértam, hol a madár se jár,
s ez mindörökre fáj, hiszen nagy volt az ár.

Kár, hogy nem vagy itt, de örülök, hogy mégse,
meg óvnálak féltve, hogy ne kerülj trébe.
Értsd meg hát végre csak a szeretet számát,
a bűn az csábít, a pénz megmászít.

Én megadnék bármit, ha még egyszer élnék,
lenne nálam mérték, s a bűntől is félnék.
Nem izgatna az érték, szeretném a munkát,
bírnám a szuflát is, de kerülném az utcát.

Tudd meg hát végre mi is a valóság,
hogy az emberi gyarlóság csupán egy adottság.
S tudom, hogy ragozzák a pancserok nyelvét,
de ha nincs rajtad mellvéd, nem lesz, aki megvéd.

Az ellentétek mindig is vonzották egymást,
de ez más, mint a többi, itt tanulhatsz egy s más.
Az egyház is letagad nagyon sok tiúkot,
de hogy mit hoz a holnap, az sohasem biztos.

Talán az is mítosz, amiről beszélek,
de az tény, hogy a szegények a kevésből is megélnek,
csak a gazdagok henyélnek, de a szegények kapának,
korán reggel földet ásnak, és akár estig is kaszálnak.

A gazdagok zabálnak, de a szegények esznek
és kedveskednek egymásnak, míg azok összevesznek.
A gazdagok pöffeszkednek, de a szegények, szerények
és örülnek a kevésnek, míg azok csak lenéznek.

Hát jól nézd meg magad, milyen ember vagy,
s ne akarj lenni nagy, inkább jó szívvel adj,
mert a Duna is befagy ezen a télen,
s te ne legyél tétlen, mert rád borul a széken.

Én csak ennyit kértem, de soknak ez nehéz.
S ha valaki engem lenéz, az itt nagyon kevés.
Mert az evés és az ivás ugyan megtölti a hasat,
de ha meghasad az égbolt vajon ki lesz, aki marad?

Eme igaz szavak betöltik a szívet,
de ha nincs rá ínyed, nekem az is mindegy,
mert megelőz a híred és utolér bárhol,
s ha vádol a te szíved, hát okkal parázol.

Mégis légy bátor, s ne feledd, hogy Szeretlek,
beleteszlek a jóba, ha bele is betegszek,
mert vetekszek a jókkal, de rosszabb vagyok az összesnél,
s ha te követtél el bűnt, már többé ne kövessél.

Szeretettel törlesszél, s ne pedig haraggal,
s ha már jól bánsz a szavakkal, szembenézhetsz magaddal,
mert a Szív marasztal, de a Lélek már menne,
hát engedd be Jézust és menj be a mennybe.

ÉRTÉKET TEREMTŐ RABOK

RAJZOK, VERSEK, KÉZIMUNKÁK ÉS JÓVÁTÉTEL

A fogvatartottak társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése érdekében a reintegrációs szakterület folyamatosan törekszik változatos kulturális programokkal motiválni a büntetésüket töltőket.

A képzőművészet és az irodalom terápiás jellegéről már évszázadokkal ezelőtt is tudtak, és előszerzővel alkalmazták is a korok kis és nagy emberei. Az alkotás folyamata és maga a kész mű látványa, „elemzése”, önmagunkra való levetítése olyan akár egy önismereti utazás. Egy képpel, egy rajzzal, egy horgolással, vagy egy kreatív gyermekjátékkal minden, a lelkünkben dúló érzelmet ki lehet fejezni, és másokat is elgondolkodásra lehet készíteni.

Fogvatartottjaink - lehetőségeikhez mérten - gyakorta élnek a bv. intézetek által kínált egyedi, szakör formájú, vagy jóvátételi programelemként kínált alkotói lehetőségekkel. Ezekből készítettünk most – a teljesség igénye nélkül – egy összeállítást.

KÉPES ÖSSZEÁLLÍTÁS:

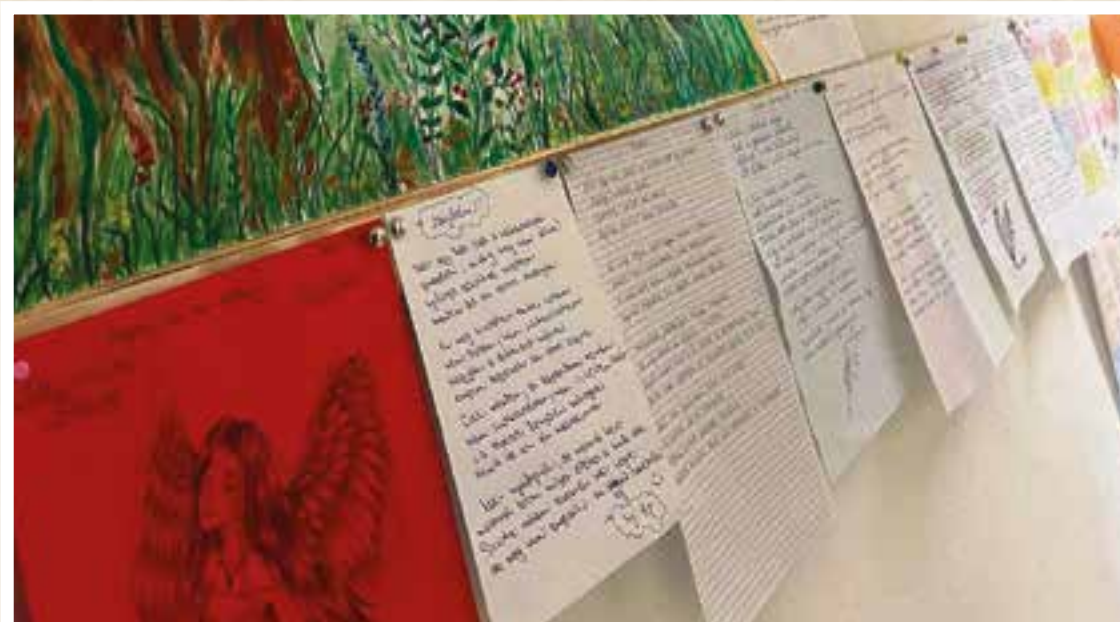
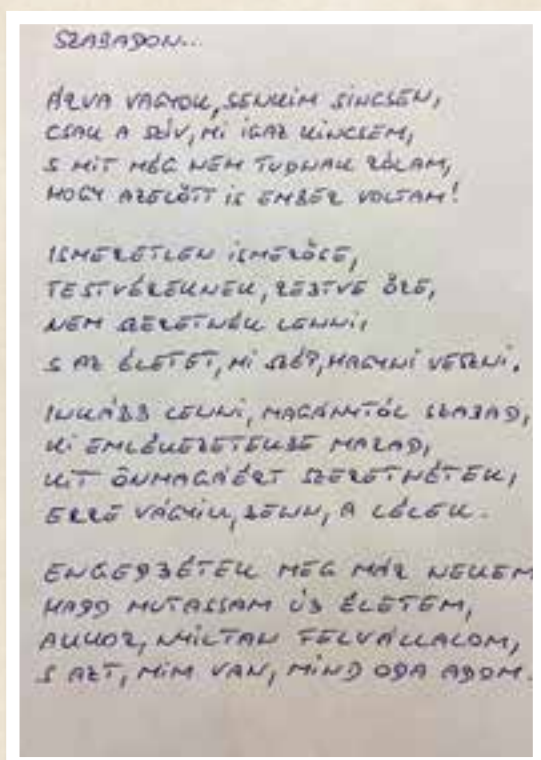

A jóvátételi felajánlás útján készült munkák „Az EFOP-1.3.3-16-2016-00001 azonosító számú, "Fogvatartottak reintegrációja" című kiemelt projekt útján, a Széchenyi 2020 program keretében valósultak meg.” 2022 októberében ez egy újabb programelemmel bővült: a foglalkozási rehabilitációs programelem az ország összes büntetés-végrehajtási intézetében azzal a céllal indult, hogy azoknak a fogvatartottaknak nyújtson szabadidejük hasznos eltöltésére tevékenységet, akik valamilyen okból nem vonhatóak be a munkáltatásba.

**A KÖLTÉSZET VILÁGNAPJÁT SZÁMOS BV. INTÉZET FOGVATARTOTTJAI SAJÁT
VERSÍRÁSSAL ÜNNEPELTÉK MEG.**

Bánatban az öröm

*"Itt a börtön nem egy dolog, a szabadulásom nagyon rémre
 és vár rám a szabadom, itt a helyem nem találem.
 Tudom én, hogy elbaltáztam, amit tettem már megbántam.
 Ha én egyszer haza megyek, megfogadtam hogy je leszek."*

*Meztudtam én sok-sok dolgot, mit nem tudtam még hajdan.
 Tízalédom és az igaz barát mellettem áll a bolyban.
 Ággéknak és táncgegnak, ex az egy mi xánmit.
 Úszgat a rossz napokon és így kulcsok börtmit. "*

SOKSZÍNŰ MUNKAVÉGZÉS

JÓ MUNKÁVAL TELIK AZ IDŐ!

Dolgozni jó és hasznos, különösen, ha azt saját megsegítésünk mellett a társadalom kiengeszteléséért, az elkövetett bűnök jóvátételéért tesszük. A munka továbbá elősegíti az önbecsülés és a felelősségérzet növekedését, hozzásegít az értékteremtés lehetőségéhez, de a munkadíjon keresztül lehetővé teszi a családtagok támogatását is.

Még alig értünk el az év feléhez, de a fogvatartottak országszerte már számos olyan munkát végeztek, amellyel a társadalomban való visszailleszkedésüket is támogatták, ugyanakkor az igyekezetük mások megsegítését is szolgálta, vagy egyéb módon értéket teremtett.

„Börtön a városért”

Egerben idén ünnepelte 15 éves jubileumát a "Börtön a városért" program. A fogvatartottak a program keretében már 125. alkalommal takarítottak.

A "Börtön a városért" programot 2008-ban indította a Heves Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet azzal a céllal, hogy erősítse az intézet és az elítéltek közösségi szerepvállalását, a fogvatartottak reszocializációját, továbbá, hogy a fogvatartottakat felelősségvállalásra ösztönözze.

Az ötlet megvalósítása a kezdetektől széleskörű támogatást kapott mind a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, mind Eger város vezetése részéről.

A kezdeményezés a jó tapasztalatokon keresztül megmutatta, hogy a börtön szerves része a város közeletének, közösségének. A fogvatartottak a programon keresztül lehetőséget kapnak, hogy bizonyítsák, hasznos tagjai a városnak.

Az eltelt 15 év alatt a program bejárta a város szinte minden kardinálisabb pontját, ami 2008. április 22-én, Eger külterületén, a Kéktúra útvonalon végzett hulladékgyűjtéssel kezdődött.

A folytatásban a Szépasszonyvölgy, az Érsek kert, az Eszterházy tér, a Hatvani kapu tér, a Hősök temetője, a Petőfi tér, a Városi Stadion és még számos egri helyszín következett.

Börtönügy

Az évek során a programban részt vevő rabok szemetet szedtek, parkot gondoztak, fűvet nyírtak és a lehullott leveleket is összegereblyézték, vagy akár komplett játszótereket újíttak fel. A téli időszakokban a hóeltakarításban is hasznos segítséget jelentett munkájuk. Immár hagyománnyá vált,

hogy nemzeti ünnepeink előtt a fogvatartottak teszik rendbe a városi megemlékezések helyszíneit is. Idén márciusban az 1848–49-es forradalom és szabadságharc alkalmából tartandó március 15-i ünnepségre készülve nyolc fogvatartott tisztította meg a Petőfi teret.

Tavaszi munkálatok

Fogvatartottak bevonásával szépült meg a Kalocsai Rendőrkapitányság környezete is: négy kalocsai rab tisztította meg a tavasz beköszöntével az udvart az öreg és elszáradt növényektől, amelyek helyén mutatós virágágyásokat alakítottak ki. Az udvarrendezést követően több irodahelyiség festésével folytatódtak a munkálatok. Kiskunhalason szintén jóvátételi munka keretében kezdődött az idei első intézetben kívüli fogvatartotti munkáltatás Sóstón ahol karbantartási munkákat végeztek.

A Kiskunhalasi Büntetés-végrehajtási Intézet egész évre tervez több hasonló jóvátételi tevékenységet a város közterületein, amely a település modernizációját segíti elő. Az északi régióban, Vácon is tereprendezéssel járultak hozzá a városi

börtönben raboskodók a 2023. február 25-én induló bajnoki forduló rendezett lebonyolításához.

Eközben Nyugat-Magyarországon az év derekán a Zalaapáti Szent Adorján templom szabdéri kegytárgyainak felújításában segédkeztek a Zala Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézetben szabadságvesztésüket töltő elítéltek és az állománytagok. A rabok a templomkertben lévő 12 padot és 12 stációt, valamint a Golgota három keresztjét megjelenítő fakompozíciót csiszolták és festették újra az intézet háziműhelyében. A tavaly kezdődött és több ütemben lezajló renoválás több száz munkaórában, három fogvatartott jóvátételi munkájával valósult meg.

Nagyszabású projektek

Januárban új porfestő műhely kezdte meg működését a Sopronkőhidai Ipari és Szolgáltató Kft.-ben. A műhelyben acél, alumínium szerkezeti elemek, korlátok, kerítéselemek, apróbb fém tömegcikkék, gépjárműfelnik porfestését fogják kivitelezni. A gyár beindításával egyide-

jűleg merült fel az ötlet – a hiányszakmák között szereplő – fémszerkezetfelület-bevonó (porfestő) képzettséget adó tanfolyam indítására, mely 12 fővel meg is kezdődött a Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben, a szakmaképzést végző Soproni Szakképzési Centrum közreműködésével.

Szintén évelejen a büntetés-végrehajtás vállalatcsoportja, a Bv. Holding Kft. úgynevezett WPC burkolatok gyártását kezdte meg fogvatartotti munkáltatással a Nagyfa-Alföld Kft. székhelyén telepített gyártósorán. Az innovációval a Bv. Holding vállalatcsoport egy újabb lépést tett abba az irányba, hogy fogvatartotti munkáltatással egy újabb versenyképes terméket gyártson a magyar piacon. A gyártósor létrehozásával ráadásul óvjuk a környezetet, hiszen a WPC

(Wood Plastic Composite) burkolat-alapanyag igényét polipropilén és kemény fa adja, amelyek 100%-ban újrahasznosítható anyagok, illetve a termék gyártása során sem keletkezik semmilyen környezetszennyező anyag. Az anyag rendkívül tartós, vízálló, nem korhad, nem reped és penészedik, nem költöznek bele rovarok. Fontos szempont volt az is, hogy a rabok kibővült munkáltatásával támogatni tudjuk a fogvatartotti reintegrációt is.

Börtönűjság

Rabmunkával szépült meg Veszprémben a Gyulafirátóti Gyermekotthon, amelynek munkálatait a büntetés-végrehajtási szervezet márciusban fejezte be. Korábban ombudsmani jelentés tárta fel, hogy az intézmény felújításra szorul, ezért az alapvető jogok biztosának felkérésére a büntetés-végrehajtási szervezet felajánlotta a renoválást. Még tavaly decemberben a gyermekotthon kerítésére belátásgátoló hálót helyeztünk fel, illetve két virágládával

és két kerti pavilonnal is gazdagodott az intézmény felajánlásunknak köszönhetően. Idén 12 fogvatartott bevonásával kifestették az épületet, azon helyiségek esetében pedig ahol ez indokolt volt, teljes újravakolást és glettelést is végeztek a rabok. Emellett újra cseréltük a lépcsőház régi faszerkezetét és új bútorokkal – étkezőasztallal, székekkel és egy kanapéval – leptük meg az otthonban élő gyermekeket.

Új profilal bővült idén tavasszal a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön fogvatartottjainak munkáltatása: az elítéltek autóalkatrészek sorjázását végzik. A profilbővítés első komolyabb állomása azoknak a sorjázó munkaállomásoknak a kialakítása volt, amelyek eredményeként hat fővel sikerült bővíteni a munkáltatási helyek számát.

Az autóalkatrészeket is gyártó megrendelő, alumínium motoralkatrészek sorjázására adott megbízást. A betanítási és próbagyártási folyamat márciusban zajlott. Mind a hat fogvatartott lelkesen kapcsolódott be a munkába, amit sokkal testhezállobbnak tartanak, mint a korábbi, varrodai munkájukat.

Mostanra már mindannyian kikerültek a tanulói státusból. A megrendelő is elégedett volt a próbadarabok sorjázásának minőségével, így elkezdődhetett a termelés.

Több külső, nagyszabású projekten is részt vesznek. a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet elítélte. A Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatósággal kötött együttműködés alapján a vízelvezető árkok, valamint öt helyi temető karbantartását végzik. A fogvatartottak keze nyomán újul meg a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara székháza is. A felújításban résztvevő rabok főleg bontási, gipszkarton-profilozási feladatokat végeznek.

A kamara felújításán dolgozó egyik fogvatartott elmondta, hogy korábban Németországban építésvezetőként tevékenykedett, így tapasztalattal a zsebében szívesen és örömmel vállalta a külső munkavégzést, hiszen így az idő is gyorsabban és ami még fontosabb, hasznosan telik.

A büntetés-végrehajtás egyik kiemelt célja, hogy a munkaképes elítéltek fogva tartásuk ideje alatt dolgozzanak, járuljanak hozzá fogva tartásuk költségeihez, ezzel növelve felelősségérzetüket. A munkadíjükből akár családtagjaikat is támogathatják.

A rabok, szabadulásuk utáni elhelyezkedésében fontos szerepe van a munkatapasztalat mellett a képzettségüknek is, mely a társadalomba való visszailleszkedésben nyújt segítséget.

SZAKMAKÉPZÉS, OKTATÁS

A büntetés-végrehajtási szervezet elkötelezett a fogvatartottak oktatása, képzése iránt. Az intézetek helyi szinten folyamatosan keresik a lehetőségeket a gazdasági és a fogvatartotti igényekhez igazodó képzési és oktatási programok megteremtésére. Mindez szorosan kötődik a későbbi visszailleszkedési törekvésekhez.

EGYRE TÖBB SZAKEMBERT KÉPEZNEK A BÖRTÖNÖK

A szakmaképzés töretlenül folytatódik a 2023-as évben is. Egyes képzési programok a végükhöz közelednek, míg mások új elemként kínálnak lehetőségeket a fogvatartottak majdani munkaerőpiacon történő elhelyezkedéséhez.

Turizmus-vendéglátás ágazati alapvizsgát tettek januárban a szakács szakma megszerzésére készülő sátoraljaújhelyi elítéltek. A szakács szakmára felkészítő képzések mindig kedveltek voltak a fogvatartottak körében. A Szerencsi Szakképzési Centrum 2022 szeptemberében már az új típusú szakképzési rendszerben hirdette meg a képzését az intézeti lehetőségekre adaptálva. Az ágazati alapvizsgát mind a 17 elítélt eredményesen zárta, ezzel beléphettek a képzésnek abba a szakaszába, amikor már kifejezetten a szakács szakma fortélyait sajátítják el a 2024 májusában esedékes záróvizsgáig.

A Sopronkőhidai Fegyház és Börtön falain belül a Soproni Szakképzési Centrum tanárai végzik a szakképzési feladatokat, mintegy 100 fogvatartott tanul szakmát, akik a villanyszerelő, hegesztő, szakács, festő és porfestő képzés közül választhattak. A villanyszerelők és hegesztők már letették az ágazati vizsgát, ezzel a szakmaképzés első mérföldkővén van túl

a villanyszerelő és hegesztő oktatásban részt vevő mintegy 30 fő. Az elméleti és gyakorlati tananyag megegyezik a „civil” oktatásával, így a fogvatartottak a fegyházban folytatott tanulmányok és sikeres vizsgák után kapott oklevéllel nemcsak az intézet falain belül tudnak dolgozni és tapasztalatot szerezni, hanem a szabadulásukat követően nagyobb esélyük van visszailleszkedni a társadalomba.

A Váci Fegyház és Börtönben jelenleg 19 fogvatartottal szakácsképzés zajlik, melynek egyik fontos mérföldköve volt a februári ágazati alapvizsga. A Váci Szakképzési Centrum Király Endre Technikum és Szakképző Iskola 2022 szeptemberében indította el a képzést a fogvatartottak részére, befejezése 2024 júniusában várható. Ezalatt az intézet a sikeres részvizsgát tett fogvatartottak részére – szakmai gyakorlat gyanánt – biztosítja a konyhai munkalehetőséget.

Cipőkészítő- és szakácsképzésen 23 fogvatartott tanul, valamint szobafestő és asztalosipari szerelő képzés 14-14 elítélt bevonásával zajlik a Balassagyarmati Fegyház és Börtönben. Az intézet a megfelelő szakemberképzés érdekében közreműködik a Nógrád Vármegyei Szakképzési Centrummal, a Tolna Vármegyei Szakképzési Centrummal és a Kálvin János Református Gimnázium Szakközépiskola és Általános Iskolával. Balassagyarmaton a kertész szakmaképzésben résztvevő fogvatartottak két év alatt ismerhették meg, illetve tanulhatták meg a kertészet rejtjelmeit. A megszerzett tudásukról ez év május és június hónapban adhattak számot elméleti, továbbá gyakorlati záróvizsga keretein belül.

Többek között a Kiskunhalasi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben is sikerrel folyik kertész szakmaképzés, melyben 12 fogvatartott vesz részt, hat férfi, illetve hat nő. A szakmaképzés során elméletben elsajátított tudásukat a rabok idén márciusban a gyakorlatban is kipróbálhatták az oktató segítségével. A börtön udvarán hat gyümölcsfa ültetésében segítették hozzá az intézetet a tavaszi megújuláshoz.

A Baranya Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézetben a 2022/23-as tanévben indult festő-mázoló-tapétázó szaktanfolyam, amelyre

16 fogvatartott iratkozott be. Már túl vannak a félévi vizsgákon, amelyet egy kivétellel mind sikerrel teljesítettek.

Veszprémben visszailleszkedési programmal készülnek a fogvatartottak a szabadulásukra. A vármegyei intézet fejlesztést végző munkatársai a Nemzeti Büntelmegelőzési Tanács finanszírozásában megvalósuló 30 órás tréningen sajátították el azt a tudást, amely alapján szigorú tematikájú, 15 alkalmas csoportfoglalkozáson, jogerős elítéltek fejlesztését végzik. A program év elején startolt el 12 női fogvatartott részvételével. A protokollt követve a résztvevőknél olyan fontos képességekben érhetnek el pozitív irányú változást, mint a kommunikáció, konfliktuskezelés, problémamegoldás, empátia, érzelemszabályozás, stresszkezelés.

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet I. objektumában a fogvatartottak hétről hétre **angol nyelvet** tanulhatnak. Az angol órákon a fogvatartottak az alapoktól kezdték az idegen nyelvvel való ismerkedést. Szókincsüket olvasással bővítik, valamint a nyelvtant gyakorlati feladatokkal erősítik. A résztvevők visszajelzése alapján a csoportos foglalkozások nagyon hasznosnak bizonyulnak, a dolgozatokon sorra jó eredményeket érnek el.

Börtönügy

A **külföldi fogvatartottaknak** is kínálnak lehetőségeket az intézetek a helyi alapokra épülő fejlődésük, oktatásuk elősegítésére. A külföldi rabok beilleszkedését jelentősen nehezíti, hogy gyakran magyar nyelvterületen semmilyen kommunikációs jártassággal nem rendelkeznek, valamint többen közülük először kerültek börtönbe.

Az év első felében a Somogy Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézet szervezett **magyar nyelvoktatást** részükre. Az utóbbi években egyre több, magyarul nem beszélő fogvatartott érkezett az intézetek falai közé. A Magyar Testvéri Börtöntársaság önkéntesei több évtizedes együttműködés keretében segítik a fogvatartottak sikeres reintegrációját.

Közülük Kaposváron Lelovics László hosszabb ideje angol nyelvi szakkör keretében végzi misziós tevékenységét. Lelovics László jelenleg angol összekötő nyelv segítségével foglalkozik kiscsoportos formában a több nemzethez tartozó külföldiekkel annak érdekében, hogy a mindennapi börtönélethez kapcsolódó legfontosabb kifejezéseket elsajátíthassák.

A képzések mellett az okmányok megléte is fontos. Nyíregyházán és Szolnokon májusban kormányablakbusz segítette a hivatalos iratok pótlását, megújítását. A szolnoki rabok közül hárman a szabadulás előtt intézte az okmányaikkal kapcsolatos ügyintézését.

MÉRFÖLDKÖHÖZ ÉRT A MUNKASZOCIALIZÁCIÓS PROJEKTELEM SÁTORALJAÚJHELYEN

Az EFOP-1.3.3-16-2016-00001 azonosító számú, „Fogvatartottak reintegrációja” című projekt Munkaszocializációs projektelmében harmadszor adtak át egészségügyi védőeszközöket a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtönben. A munkaszocializációs projekt elem célja a fogvatartottak munkaerő-piaci reintegrációjának elősegítése tényleges munkagyakorlat által.

A program elemben jelenleg 25 fogvatartott vesz részt, akik a munkaszocializációs mentor segítségével sajátítják el a munkavégzéshez szükséges tanulási, kommunikációs és problémamegoldó képességeket, valamint naprakész munkaerő-piaci ismereteket szereznek.

Az elméleti felkészítést követően tanműhelyben végeznek munkagyakorlatot, ahol korszerű szabász- és varrógépeken tevékenység-koordinátorok közreműködésével egészségügyi védőeszközöket készítenek. A munkagyakorlat során 2 256 db látogató kabát és 1 892 db kétrészes bázis zsilipruha készült 2023 márciusáig.

Az elkészült termékeket jóvátételi felajánlasként adták át a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház részére. A felajánlás a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvásához is hozzájárul, továbbá szorosan kapcsolódik a büntetés-végrehajtási szervezet reintegrációs tevékenységéhez, illetve azt kiegészítve valósul meg.

Az EFOP-1.3.3-16-2016-00001 azonosítószámú, "Fogvatartottak reintegrációja" című projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

ELÉRKEZETT AZ ÉRETTSÉGI

Négy évvel ezelőtt sok rab döntött úgy, hogy tanulni fog és érettségi bizonyítványt szerez. Ehhez, az akár sorsfordító próbatételhez idén májusban és júniusban érkezett el az idő. Természetesen a vizsgán való részvétel a már szabadult rabok számára is biztosított, amennyiben élnek azzal a nagyszerű lehetőséggel, hogy szabad emberként a vizsgára visszatérve kézhez kaphatják okleveleiket.

Ez idő tájt nagy az izgalom, hiszen az érettségi bizonyítvány megszerzése a bizonyíték arra, hogy akik vállalkoznak rá, elindultak a majdani jobb élet útján, amelynek a végén elismerést kaphatnak a család, a lakóközösség és a társadalom részéről. A vizsgák előtti izgalomról a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet egyik fogvatartottja nyilatkozott Nagy Il-dikó bv. főhadnagynak.

Pihenten érkezik majd a tanterembe, üdítő és étcsokoládé egészen biztosan lesz az asztalán. Izgul, de tudja, hogy sikerülni fog. Azt mondja, Az ember tragédiájával vagy egy József Attila-verssel kiegyezne, és szerinte az érveléssel sem lesz gondja. Gelle Krisztián egyike annak a négy fogvatartottnak, akik május 8-án reggel

megkezdtek az érettségi vizsgát a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben.

Nem is kérdés, hogy vállalja-e a nevét és az arcát: Gelle Krisztián azt mondja, szeretné, ha – legalább ezért – büszkének lennének rá a családtagjai és a barátai.

Börtönűség

Értük, miattuk is tanul, leginkább persze saját magáért. A 4,2-es átlagról tanúskodó fél-évi értesítőjét is büszkén küldte haza, és reméli, hogy az érettségi bizonyítványban is a négyes érdemjegyek lesznek többségben.

Krisztián és három érettségire készülő társa a szombathelyi intézetben digitális oktatás során sajátította el a gimnáziumi tananyagot: a Dunavecsei Református Kollégium oktatói által megküldött magyarázatokat és feladatokat Nagy Júlia bv. őrnagy, az intézet reintegrációs tisztje továbbította nekik – nem csak nyomtatott formában, hanem a KIOSZK elnevezésű fogvatartotti ügyintézési rendszeren keresztül is hozzáférhettek a tanulnivalóhoz. Az utolsó tanévben havonta három nap jelenléti oktatáson vettek részt, ezeken az alkalmakon már az érettségi vizsgákra készültek: próbafeladatokat oldottak meg, átbeszélték a kidolgozott tételeket és kérdéseiket is feltehették tanáraiknak.

Krisztián a börtönben kapott tankönyveken túl a családja által küldött segédanyagokat, munkafüzeteket is használta a felkészüléshez, és az intézeti könyvtárból is gyakran kölcsönzött könyveket. Sokat olvas: Madáchtól Az ember tragédiája a nagy kedvence, Faludy György, Ady Endre és József Attila versein kívül Polcz Alaine írásait is nagyon szereti, mint mondja, Madách és József Attila műveit szívesen látná az érettségi feladatok között is. A magyar nyelv és irodalom írásbelitől nem tart, ahogy a történelemtől és a föld-

rajztól sem – a német nyelv és a matematika már nehezebb dió, de reméli, azokkal is megbirkózik.

Nem titkolja, hogy izgul a vizsgák miatt, de addig is igyekszik mindent megtenni a siker érdekében: úgy tervezi, utolsó nap már nem bújja a tankönyveket, hétfőn próbál kipihenten érkezni az írásbelire. Üdítőt, szendvicset és agyserkentőnek étcsokit visz magával a vizsgára, utóbbiból már bevásárolt az intézet kiékező boltjában. Azt mondja, nem akar megállni az érettségivel: nagy álma, hogy pszichológiát tanuljon, ha ez mégsem sikerülne, akkor a kertépítés fortélyait szeretné elsajátítani.

A Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben is május 8-án 9 órakor kezdődtek meg az írásbeli érettségi vizsgák a fogvatartottnak. A tételeket aznap kora reggel a Dunavecsei Református Kollégium tagintézmény-vezetője vette át a vármegyei kormányhivatalban.

A fogvatartottak 8.50-től az intézet oktatási tömbjének egyik tantermében várták a tételbontást. A vizsgák megkezdéséhez szükségük volt a személyi igazolványukra: annak kiadását már korábban kérelmezték az intézet letéti raktárából. Az érettségi vizsga a szombathelyi börtönben is úgy zajlott, mint a többi középiskolában – anynyi különbséggel, hogy a fogvatartottak öltöny helyett formaruhát viseltek, egy tanteremben csak négyen ültek, és számukra nem volt idegen a felügyelők jelenléte.

Tegyék próbára
a tudásukat!

ÉRETTSÉGI
2023

Történelem
középszint

Név: ..... osztály: .....

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat a kereszténységgel kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A keresztény vallás mely alapvető fogalmait jelenítik meg a táblázatban szereplő, Jézusra vonatkozó szövegrészek? Írja a fogalmakat a táblázat megfelelő mezőibe! A megadott fogalmak közül válasszon! Egy mezőbe egy fogalmat írjon! Egy fogalom kimarad. (Elemenként 1 pont.)

Fogalmak: teremtés, utolsó vacsora, karácsony, húsvét

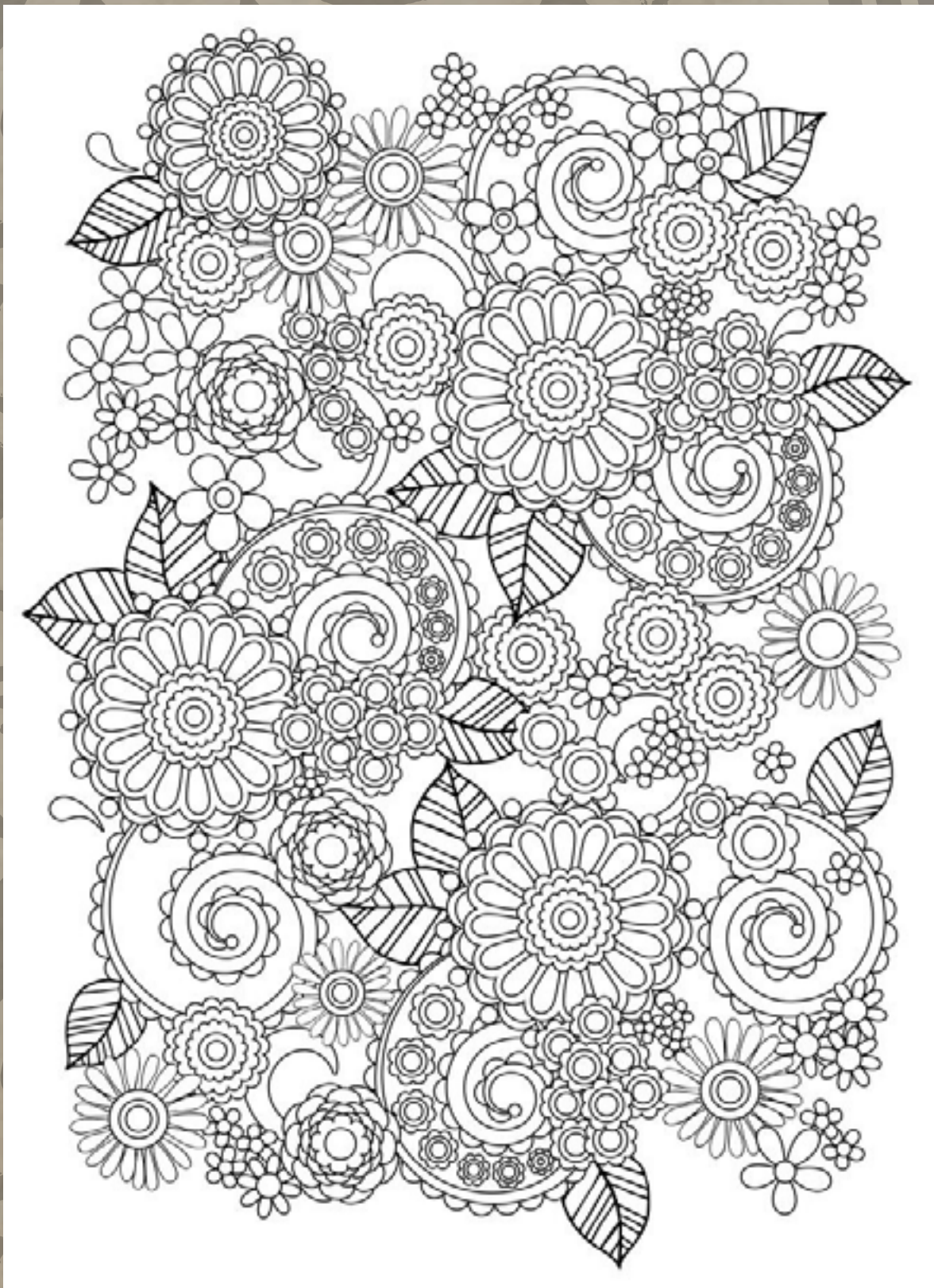
Szertartási szövegrészlet	Fogalom
a) „Értünk emberekért, a mi üdvösségünkért, leszállott a mennyből. Megtestesült a Szentlélek erejéből Szűz Máriától és emberré lett.”	
b) „Halál mérget megtiportad, mennyországot megnyitottad.”	
c) „Kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta, és így szólt: vegyétek és egyetek ebből mindnyájan.”	

d) Állítsa időrendbe a három forrásrészletet aszerint, hogy a bennük megjelenő események hogyan követték egymást Jézus történetében! Írja a források betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! A legkorábbival kezdje! (Helyes sorrend esetén 1 pont.)

1.	2.	3.

4 pont

Alkotni jó!

Ha jól dolgozott, egy Petőfi Sándor idézetet kap megfejtésül.

Sudoku

7			4			9	5	2
	6		2					1
	1			8				4
2	3	5	6					
8				3		1		
					9		8	5
9	2	1			6			
		4			2	6	7	
		8		4	5			9

Szökecső

LAPOZNI JÓ

JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK

2023. január 1-jétől változtak a kapcsolattartás formái, új elemként jelent meg a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás, valamint a reintegrációs eltávozás és az otthonápolási őrizet is.

REINTEGRÁCIÓS ELTÁVOZÁS

Reintegrációs eltávozás abban az esetben engedélyezhető az elítéltnak, ha a reintegrációs őrizetbe helyezés feltételei fennállnak, valamint az elítélt bv. intézetben tanúsított magatartása, együttműködési hajlandósága a reintegrációs célok megvalósítására irányul. A reintegrációs eltávozás tartama a befogadást követő három hónap letöltése után legfeljebb öt nap, négy hónap letöltése után legfeljebb tíz nap, öt hónap letöltése után legfeljebb tizenöt nap lehet, amelyet az elítélt - akár több időpontban - a bv. intézetén kívül, előre meghatározott helyen, elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazásával vehet igénybe.

TELEKOMMUNIKÁCIÓS ESZKÖZ ÚTJÁN TÖRTÉNŐ KAPCSOLATTARTÁS

Az elítélt a végrehajtási fokozatokra és rezsimekre vonatkozó szabályok szerint havonta legalább egyszer, alkalmanként legalább egy, legfeljebb két órában élhet a bv. intézet által biztosított telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás lehetőségével. A telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás a bv. intézet rendje,

a fogvatartás biztonsága érdekében jogszabályban meghatározott módon ellenőrizhető, indokolt esetben megszakítható, amelyről az elítéltet és a kapcsolattartót tájékoztatni kell.

OTTHONÁPOLÁSI ŐRIZET

A 2023 februárjában megjelent BM rendelet szerint ez azon fogvatartottak számára adhat alternatív lehetőséget a börtön falain kívüli ápolásra, akik egészségügyi állapotuk miatt a mindennapi életvitelében folyamatos segítségre, ápolásra szorulnak. A krónikus betegségben szenvedő elítélt csak akkor helyezhető otthonápolási őrizetbe, ha van olyan személy, aki írásban tett nyilatkozatban vállalja a gondozását. Fontos leszögezni, hogy a jogszabály csak addig engedi az otthoni ápolás lehetőségét, ameddig az elítélt egészségi állapotában olyan mértékű javulás nem következik be, hogy az megszüntethető legyen. Az otthonápolási őrizetbe helyezett rabok felügyelete kint sem szűnik meg: a bv. szerv elektronikus távfelügyeleti eszközzel, és személyes ellenőréssel végzi azt.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY

(1800-1855)

Petőfi Sándor és Arany János mellett a XIX. század harmadik nagy magyar költője Vörösmarty Mihály. A magyar irodalom egyik klasszikus alakjának olyan műveket köszönhetünk, mint a Szózat, a Csongor és Tünde vagy A vén cigány.

*Életútja.
költészete.
éndekeességei...*

Vörösmarty Mihály - emlékmúzeum (Kápolnásnyék)

Vörösmarty Mihály 1800. december 1-jén született Puztanyéken, mai nevén, Kápolnásnyéken. Szegény családból származott. Tizenhét éves volt édesapja halálakor, ami nehéz anyagi helyzetbe sodorta a költőt. Kénytelen volt állást vállalni: a Perczel családhoz¹ szegődött nevelőnek a Bonyhád melletti Börzsönypusztára. Az itt töltött évek alatt szerelmes lett Perczel Adélba (Etelkába), azonban a nagy társadalmi különbség miatt nem

jöhetett létre semmilyen komolyabb kapcsolat ketjük között.

1826-ig foglalkozott a Perczel gyerekek nevelésével, utána már csak az irodalomnak élt. A kor legjelentősebb tudományos folyóiratainak, mint a Tudományos Gyűjtemény², melléklapja, a Koszorú és az Athenaeum³ szerkesztője volt.

Bontónság

A Magyar Tudományos Akadémia alakuló ülésén, 1830. november 17-én tagjává választotta. 1843-ban nősült meg, a nála huszonhat évvel fiatalabb Csajághy Laurát vette feleségül, négy gyermekük született. 1855. november 18-án több évnyi betegeskedés után Pesten halt meg.

Vörösmarty már egész fiatalokra óta írt verseket. Első költeményei fő témáját a család, diákelet és barátság alkotta, későbbiekben pedig a szerelem és a hazafias érzés. 1823-25-ig dolgozott honfoglalási eposzán⁴, a Zalán futásán, amivel első irodalmi sikerét érte el. Ennek hatására döntötte el, hogy életét az írásnak szenteli.

1830-ban jelent meg Csongor és Tünde című legjelentősebb drámai költeménye⁵. A Tünde keresztnev megalkotása is az ő érdeme. A tündéres mesejáték a kor népszerű műfaja volt. Vörösmarty igyekezett ezt a keretet filozofikus tartalmakkal megtölteni: a mű elsődleges témája a boldogságkeresés. Kortársai tetszését nem nyerte el a Csongor és Tünde, mindenesetre az utókor Vörösmartyt igazolta, a Csongor és Tünde a mai napig kötelező olvasmány a középiskolákban.

Az 1830-as években a költő irodalmi tevékenységét politikai színezet is gazdagította. A reformmozgalmak mélypontja, az 1832-36-os országgyűlés feloszlata ihlette második nemzeti énekünket, a Szózatot. Nemcsak esztétikai megformáltsága, hanem erkölcsi tartalma, a hazaszeretet, hűség, összetartozás gondolata, a múlt vállalása, a jelen és jövő alakítására való buzdítás tette örökérvényűvé a művet.

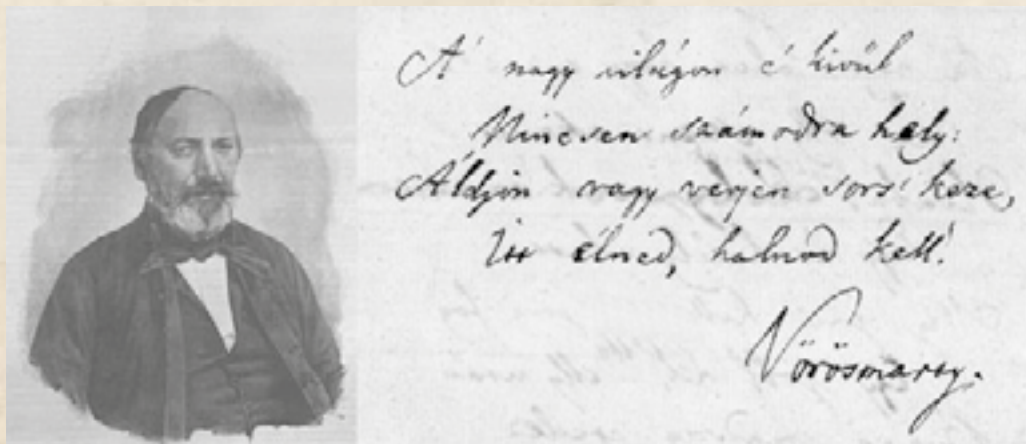
Lírai alkata lévén Vörösmarty életművéből a szerelmes versek sem maradhattak ki. A Késő vágy című elégiáját Etelka ihlette 1839-ben.

A vers keletkezése egy halványulni látszó szerelem újraírást mutatja be. Az 1843-as Ábránd című költemény feleségéhez íródott. Egy irodalomkritikus azt mondta róla, hogy „az Ábránd a világirodalom alighanem egyik legszebb romantikus szerelmi költeménye.” A Laura-szerelem másik ismert verse A merengőhöz. Ebben a költeményben hangzik a szállóigévé vált mondat: „ábrándozás az élet megrontója”.

Vörösmarty mindemellett bordalokat⁶ is írt. Az egyik legismertebb a Keserű pohár. Az operarajongóknak biztos ismerősen cseng, „ha férfi lelkedet egy hölgyre felvevél”. Kevesen tudják, hogy Erkel Ferenc Bánk bán című operájának Keserű bordala Vörösmarty verse.

A költő utolsó befejezett költeménye A vén cigány. A „Húzd rá cigány, ne gondold a gonddal” refrén bordal-keretet ad a költeménynek, de tulajdonképpen rapszódia a műfaja. A vén cigány talán a költő legtöbbféleképpen értelmezett műve.

Életműve alapján Vörösmarty Mihály méltán tartozik a legnagyobb magyar irodalomárok közé. Költészetének sokszínűsége vitathatatlan: drámák, eposzok, epigrammák, elégiák, elbeszélő költemények, ódák, bordalok, rapszódiaik egyaránt szerepelnek művei között.

¹ Az évszázadok alatt nagy magyarrá lett Perczel család bajor őse a XVI. században telepedett le Magyarországon. A török elleni honvédelemből kivették részüket, a magyar nemességet 1697-ben szerezték meg Lipót királytól.

² A Tudományos Gyűjtemény az első magyar jelentős, tartós életű (1817 és 1841 között, 25 éven át létezett), tudományos, enciklopédikus jellegű havi folyóirat volt.

³ Politikai-társadalmi-irodalmi folyóirat 1837 és 1843 között.

⁴ Az eposz az epika legkorábban kialakult, nagy múltú műfaja. Leggyakrabban verses formájú és nagy terjedelmű. Szereplői rendkívüli tulajdonsággal rendelkező hősök, akik nagy tetteket hajtanak végre, ezek a közösség életében jelentősek, de kihathatnak az egész emberiség sorsára is.

⁵ Az emberi lét nagy kérdéseivel foglalkozó párbeszéd formájában megírt költői, filozófiai mű (más neve: lírai dráma, emberiségdráma, világköltemény).

⁶ A bordal a dal egyik változata, amely gyakran az ital dicsőítését szólaltatja meg. Lírai műfaj.

⁷ Magas származású, csapongó menetű, szenvedélyes érzelmi tartalmú lírai költemény.

VÖRÖSMARTY MIHÁLY LAURÁHOZ

Rád nézek, mert szeretlek,
Rád nézek, mert gyűlölsz;
Míg bájaid veszélyes
Dacával meg nem ölsz.

Rád nézek, mert gyönyört ád
Szemlélnem arcodat;
Rád nézek, mert öröm lesz
Meghalnom általad.

Rád nézek, mert talán még,
Egy kisdéd percre bár,
Gyűlölség és szerelmünk
Cserében visszajár.

Még akkor érzened csak
Mi a szívgyötrelem,
A mostohán viszonzott,
A gyűlölt szerelem.

Még akkor sínlenéd csak
Kegyetlenségedet,
S nem hagynád ennyi kín közt
Elveszni lelkemet.

(1842. február 13. előtt)

Bontónság

JÓ KÖNYVEK ... Olvass el!

DANIEL KEYES – VIRÁGOT ALGERNONNAK

Charlie Gordon, aki a szellemileg visszamaradt felnőttek iskolájába jár, önként veti alá magát egy veszélyes orvosi kísérletnek. Csak homályosan érti, hogy mi fog vele történni, de egyvalamiben biztos: okos akar lenni. Úgy véli, ez lesz a kulcs ahhoz, hogy az emberek értékeljék és szeressék. De a kísérlet egész más eredménnyel jár, mint amire számított. Charlie előmeneteli jelentéseiből megismerhetjük a szinte analfabéta, melegszívű ember útját az emberektől elidegenítő zsenialitás elefántcsonttoronyáig, majd azon túl is. A regény kérdéseket vet fel az intelligencia értékéről, az emberiség természetéről, valamint a kapcsolatok és a szerelem fontosságáról.

ALESSANDRO BARICCO – NOVECENTO

Baricco Novecento című műve egy rövid és erőteljes novella, amely egy tehetséges zongoraművész történetét meséli el, aki egy tengerjáró hajón született és nőtt fel. Baricco írása elegáns és megrendítő, és ügyesen közvetíti Novecento karakterének lényegét az élet és a zene egyedi perspektíváján keresztül. A novella az identitás, a tehetség és az emberi állapot témáit kutatja, Novecento karaktere pedig egyszerre rejtélyes és lenyűgöző. A novellakötelező olvasmány mindenkinek, aki szereti a nagyszerű irodalmat.

KARINTHY MÁRTON: ÖRDÖGGÖRCES

A regény szerzője Karinthy Márton színházi rendező, Karinthy Frigyes unokája, Karinthy Ferenc fia. Regényének tárgya pedig a Karinthy család története. S mint minden nagy családragény ez is egy kor, a huszadik század regénye. A regény igazi főhőse Karinthy Gábor, Karinthy Frigyes idősebb, első házasságból való költő fia, aki az örültségbe menekül, vagy inkább abban találja meg szabadságát és kényelmét. A könyv fikció, dokumentáció, visszaemlékezések, naplórészletek és interjúk szövevénye, melyek visszaidéznek számunkra a huszadik századot. Megtudjuk, hogy mit olvastak akkoriban, mit láttak a színházban, kik voltak a leghíresebb emberek és asszonyok, bennfentesek leszünk az irodalmi és egyéb pletykákban.

ICHIROKISHIMI – FUMITAKEKOGA – VÁLLALD FEL BÁTRAN ÖNMAGAD

A könyv egy filozófus és egy fiatalember párbeszédésként jelenik meg, aki életének értelmét és célját keresi. A szerzők lebilincselő történetmesélés segítségével illusztrálják a társadalmi érdeklődés fontosságát, a gyermekkori élmények jelentőségét. A könyv arra készíti az olvasókat, hogy szembenézzenek félelmeikkel és bizonytalanságukkal, és vállaljanak felelősséget saját életükért. A könyv holisztikus látásmódja a testi és lelki egységet helyezi középpontba, ahol az egyén képes felülkerekedni a múlt traumáin, megbocsátva másoknak és önmagának.

ANYÁK NAPJÁRA KÉSZÜLTEK

Az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet reintegrációs tisztjei rendszeresen tartanak kreatív foglalkozásokat a kényszergyógykezelteknél, akik nagy örömmel vesznek részt és készítenek kreatív tárgyakat, rajzokat. Így tettek május elsején is, amikor az anyák napja volt a fő témájuk.

A kreatív kedvességekre mi lehetne jobb alkalom, mint az anyák napjára való készülődés, hogy minél kedvesebb és személyesebb legyen az, amit az édesanyáknak átadhatunk. A foglalkozáson ezúttal a köszöntők, üdvözlőlapok, kifestők és a 3D-s virágoké volt a főszerep.

A Női Pszichiátriai és Rehabilitációs Osztály betegei közül 25-en vettek részt a jó hangulatú programon.

A beutaltak mindig nagyon szeretik az ehhez hasonló kézműves programokat, melyeknek nem csak a kikapcsolódás a céljuk, hanem csapatépítő jellege is van. Egymástól technikákat, fortélyokat tanulhatnak, hiszen van köztük nagyon jó, és kevésbé jó kézügyességű beteg, így sokszor egymást is tanítják, vagy éppen a festés, és rajzolás közben beszélgetnek.

Végül, de nem utolsó sorban az alkotásaik célba is érhettek. Aki szerette volna az postai úton, vagy a látogatás alkalmával továbbíthatta ezeket a hozzátartozói részére, de akár az osztályon lévő faliújságra is kitehette.

Böntönység

Tavaszi Ünnepkörök

HÚSVÉT & PÜNKÖSD

A LEGNAGYOBB KERESZTÉNY MOZGÓÜNNEPEINK

JÉZUS EGYSZER
FELTÁMADT,
DE MIÉRT ESİK EZ
ÉVENKÉNT
MÁSKORRA?

Az széles körben köztudott, hogy húsvétkor ünnepeljük a Megváltó feltámadását, amely a karácsonyt megelőzve a legfontosabb keresztény ünnep, de azzal ellentétben minden tavasszal máskorra esik. Megannyi világnap és nemzeti ünnep sorakozik egy évben, akkor Jézus feltámadásának miért nincs fix dátuma?

Mint számos, nemzetekre kiható ünnepkörről, erről is a kor legbefolyásosabbjai, pontosabban a püspökök döntöttek. Már közel 1700 éve, a 325-ben megtartott I. niceai zsinaton megállapodtak Jézus Krisztus Istenhez való viszonyában, a feltámadásának időpontjában és egyéb, a húsvét megünneplésének szokásaiban. Ez esetben a Biblia héber naptárát egyszerűen figyelmen kívül hagyták és a tavaszi nap-éj egyenlőséget követő első telihold utáni első vasárnapot jelölték ki húsvét ünnepének.

Senkise higgye, hogy mindezt hasraütés-szerűen tették. A későbbi korok sok, már meglévő pogány, vagy mondhatni ősi hagyományra és ünnepre építkeztek rá. Ezzel megkönnyítették

az „átállást”, és elfogadhatóbbá tették a már emberöltők óta élő hagyományok keresztény ünnepként való megünneplését. Jelen esetben is ezt az elvet követték.

A pogányok szintúgy nagy ünnepe, az Ostara a tavaszi napéjegyenlőségre esett, amely az újjászületésnek, a természet újjáéledésének, a tavasz kezdetének ünnepe volt. Ki gondolta volna, hogy maga a német és az angol „húsvét” elnevezés, vagyis az Ostern és az Easter is ebből az ősi szóból ered.

A feltámadás ünnepe olyannyira mozgó ünnep (vagyis évenként változó), hogy a nyugati és a keleti kereszténység sem egyszerre tartja. Ferenc pápa ennek feloldására 2015-ben bejelentette, hogy a római katolikus egyház kész megváltoztatni a húsvétszámítás módját, azért, hogy a katolikusok húsvétja egybeessen más keresztény vallások húsvétjával.

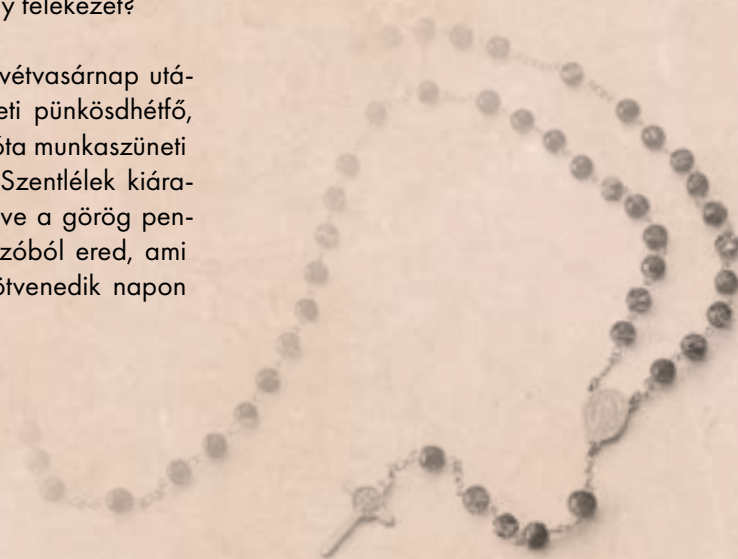
Ami biztos, hogy legkorábban március 22-ére, legkésőbb április 25-ére esik a nyugati kereszténység húsvét vasárnapja. Idén ez április 9-e lett, ami az év 99. (szökőévben 100.) napja a Gergely-naptár szerint.

Az köztudott, hogy a húsvétot a pünkösd követi. Az már kevésbé, hogy a pünkösd ünnepkör a húsvét dátumára „épül” így minden évben leköveti a legnagyobb keresztény ünnep időpontját. Mivel a húsvét mozgó ünnep, így a pünkösd is az, amely 2023-ban május 28-ára (pünkösdvasárnap), és május 29-ére esett (pünkösdhétfő). De hogyan is számolhatjuk ki előre és mit is ünnepel e napon a nyugati keresztény felekezet?

Pünkösdvasárnap mindig a húsvétvasárnap utáni 7. vasárnapra esik. Ezt követi pünkösdhétfő, amely Magyarországon 1993 óta munkaszüneti nap. Ekkor a kereszténység a Szentlélek kiáradását ünnepli meg. Pünkösd neve a görög pentekosztész, vagyis 'ötvenedik' szóból ered, ami jelzi, hogy a húsvétot követő ötvenedik napon kell tartani.

Eredetileg a zsidó nép ünnepe. Előbb a befejezett aratást, később pedig a Sínai-hegyi törvényhozást (ekkor kapta Mózes Istentől a törvényeket kőtáblákon) ünnepelték a Pészah szombatját követő ötvenedik napon Sabouthkor.

A keresztény egyházi ünnep története a következő: Krisztus mennybemenetele után, az ötvenedik napon az apostolok összegyűltek, majd hatalmas zúgás, szélvihar támadt, s a szentlélek lángnyelvek alakjában leszállt a tanítványokra.

Részlet

*A büntetés-végrehajtás parancsnoksága három év kihagyás után, 2023-ban ismét közös imnapot szervez az ország minden pontján szabadságvesztésüket töltő elítélteknek. **Június 22-én Baracska ad helyszínt az idén 10 éves jubileumát ünneplő X. Országos Fogvatartotti Imanapnak.***

Ahogy azt már sokszor hangsúlyoztuk, a büntetés-végrehajtás kiemelt feladatákként kezeli a fogvatartottak társadalmi reintegrációjának elősegítését, amiben fontos szerep jut az elítéltek vallásgyakorlásának is. A börtönlelkészek elhivatottságát mi sem bizonyítja jobban, minthogy szoros együttműködésben dolgoznak a reintegrációs tisztekkel azon, hogy az elítéltek szabadulásukat követően a társadalom hasznos tagjaivá váljanak. Az imnap fő jellemzője, hogy minden évben más büntetés-végrehajtási intézet ad otthont az eseménynek. Ezúttal a Közép-dunántúli Büntetés-végrehajtási Intézetre esett a választás.

Börtönység

Ünnep a börtönökben

ÍGY TELT AZ ÜNNEP A RÁCSOK MÖGÖTT

“Vágynánk mi a nyugalomra, a békességre, megnyugvásra, s érzékeljük a körülöttünk lévő viharokat, de a békességet csak Isten adhatja meg.”

Oltárdíszet készítettek, rajzoltak, hagyományismereti-vetélkedőn, filmvetítésen és nem utolsósorban istentiszteleten vettek részt a hívő rabok húsvét idején és az azt megelőző hetekben. A minden intézetben megtartott vallási megemlékezések mellett volt, ahol különleges programokkal is készültek. Ezek közül szemezgettünk.

A húsvéti ünnepkör alkalmából az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet idén különleges ajándékot juttatott el a géderlaki Szent László király templom részére. Húsvét többek között a megújulás, az újjászületés jelképe, amelynek tiszteletére oltárdíszet készítettek Géderlak Római Katolikus templomának a fogvatartottak. Április 5-én az intézetben is szolgálatot teljesítő Pata Jenő Gábor plébános megatódva vette át az ajándékot, amely a húsvéti ünnepek alatt már a templom oltárát díszítette.

Az állampusztai raboknak ünnepi vetélkedőt is szerveztek idén. A kvíz nagy érdeklődés mellett zajlott, amely a húsvéti hagyományokat, népszokásokat és az ünnepi készülődés jellegzetes motívumait állította középpontba. A virágokat ábrázoló oltárdíszek motivációs csoportfoglalkozáson készültek, amely a kvíz programmal karöltve „az EFOP-1.3.3-16-2016-00001 azonosítószámú, „Fogvatartottak reintegrációja” című kiemelt projekt keretében valósult meg.

Többek között a balassagyarmati és a fővárosi intézet is komplex vallási programot szervezett az arra igényt tartóknak.

A gyarmati börtönben a programokat nagycsütörtöki szentmise nyitotta az utolsó vacsora emlékére, melyet Szabó István görög katolikus aldozópap mutatott be. A fogvatartottak számára lehetőség nyílt továbbá Jézus kereszthalálával és feltámadásával kapcsolatos filmek megtekintésére, majd húsvét vasárnap a rabok kis csoportja adta elő társainak zenés vallási irodalmi műsorát, amely felidézte a húsvéti hagyományokat és népszokásokat.

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet régi hagyománya, hogy a nagy egyházi ünnepek kapcsán különböző egyházi vezetőket hív meg és ez az idei évben sem történt máshogy. Ezút-

tal Berta Tibor dandártábornok, katonai ordinárius katolikus tábori püspök tartott szentmisét. A püspök az egész húsvéti ünnepkört összefoglalta virágvasárnaptól kezdve a nagy hét eseményein át egészen a feltámadás ünnepéig. A szentmise résztvevőinek egy része fogvatartott és hozzátartozók voltak. Részükre azt kívánta, hogy mindenki, aki az Úrhoz fordul válaszra találjon.

Az utolsó vacsora emléknapiján, nagycsütörtökön a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézetben az Üdvhadsereg vezető lelkésze pár kedves szó kíséretében 25 ajándéksomagot adott át női fogvatartottaknak. Ezzel a kedves gesztussal talán elviselhetőbb volt a bezártság, és a távollét a szeretteiktől. Az ünnep lezárásaként Dr. Orosz Atanáz püspök tartott lelki gyakorlatot a II. objektumban.

A rajz egy olyan eszköz, amellyel az ember könnyedén az önkifejezés útjára léphet. A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai húsvét idején éltek ezzel a lehetőséggel. A húsvéti ünnepek alatt szabadidejükben ceruzát ragadtak és az önkifejezés ezen útjára léptek. Elmondásuk szerint ez egy jó terápia volt számukra és az időt is hasznosan töltötték.

Az elmúlt évben bemutatott „Tíz parancsolat” darab nagysikerű előadása után a Kalocsai Fegyház és Börtön szereplői kérték, hogy ne szűnjön meg a színjátszó kör, hanem hagy készüljenek további előadásokkal különböző ünnepekre, eseményekre. Így esett a választás a húsvétra. Az ünnep alkalmából 20 jogerősen elítélt nő fogvatartott előadásában láthatták az intézet résztvevői János evangéliuma szerint az utolsó vacsora jelenetétől a feltámadásig a bibliai történetet. A zenei betéteket S. A. fogvatartott szolgáltatta meg hegedűn. Dr. Mészáros István börtönlelkész irányításával több mint 4 hónapos felkészülést követően lett bemutatva az első előadás a személyi állomány és a meghívott vendégek részére.

A Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben húsvét hetében jelent meg a teljes mértékben fogvatartottak által írt Új beszélő című folyóirat 5. évfolyamának első száma. Az újságot író-szerkesztő fogvatartottak az EFOP-1.3.3-16-2016-00001 azonosítószámú, "Fogvatartottak reintegrációja" című projektben vesznek részt.

A program keretein belül fogalmazódott meg az igény a bevont fogvatartottakban, hogy legyen egy évente több alkalommal megjelenő folyóirat, amely a fogvatartottakat érdeklő témákkal foglalkozik. Ezt az igényt a helyi szakmai megvalósító kollégák és a bv. intézet szakmai vezetői teljes mértékben támogatták. Az Új beszélő így mindig az aktualitásokra reflektál, legyen szó ünnepekről, irodalomról vagy sportról. A húsvéti kiadásba így került utazás, kaland, gasztró, humor, sport és fejtörő rovat, a börtönlevelek rovatcím alatt pedig versek, novellák, könyvajánlók olvashatóak, továbbá az évszaknak megfelelő aktualitások és a vallási ünnepekkel kapcsolatos cikkek kaptak helyet.

Az ünnepek alatt sokan magukba mélyedtek, önvizsgálatot tartottak. A reintegrációs tisztek programokkal próbálták lekötni a rabok figyelmét és pszichológus is rendelkezésre állt a hosszú hétvége alatt.

Az EFOP 1.3.3-16-2016-00001 azonosító számú, „Fogvatartottak reintegrációja” című projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

KÜLÖNLEGES KÖNYVBEMUTATÓ AZ ÜNNEPKÖR IDEJÉN

A Balassagyarmati Fegyház és Börtönben végzett missziós tevékenységről szóló könyv bemutatójára került sor tavasszal a Dunamelléki Református Egyházkerület épületében Budapesten.

A Balassagyarmati Fegyház és Börtön kápolnájának felújítása 2007-ben kezdődött, majd a megújult szakrális teret 2009. december 13-án szentelte fel dr. Beer Miklós püspök.

2015-ben a Nógrád Vármegyei Értéktár Bizottság döntése értelmében a „balassagyarmati börtön és kápolnája” Nógrádikum címet kapott. A kápolna munkálataiban Lencsés Zsolt freskófestő szakmai irányítása mellett a munkák jelentős részét fogvatartottak végezték.

A felújítást mindvégig dokumentálta Gránicz Miklós fotóművész, mely idő alatt elkötelezett segítőtje lett a kápolnában rendezett előadások szervezésének, illetve azok dokumentálásának fotók formájában. Később összegyűjtötte azt a közel negyven visszaemlékezést, melyet az előadók, illetve a programban résztvevők készítettek a börtönkápolnában véghezvitt missziós tevékenység kapcsán, majd az összegyűjtött írásokból és a helyszíni fotókból könyv született „Misszió a rácsok mögött” címmel.

Több év kitartó munkájának és a Magyar Református Presbiteri Szövetség segítségével is köszönhetően idén elérkezett az idő a könyv bemutatójára, melyet Balogh Zoltán dunamelléki püspök, a Zsinat lelkes elnöke nyitott meg, aki köszönetét fejezte ki minden résztvevőnek és méltatta a könyvben megjelent írások szerzőinek közreműködését, egyben hangsúlyozta, hogy elkötelezett támogatói a börtönlelkészi szolgálatnak is. Dr. Budai István bv. dandártábornok, korábbi intézetparancsnok ismertette a kápolna felújításának részleteit, és köszönetét fejezte ki minden érintett irányába. Török Iván szociológus személyes tapasztalatait is megosztotta a több évig tartó lélekemelő folyamat részeseként.

A könyv szerkesztője, Gránicz Miklós, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével és a Büntetés-végrehajtási Szolgálatért Emlékplakett ezüst fokozattal kitüntetett fotóművész alázattal köszönte meg a könyv megjelenésében bármilyen formában is résztvevő segítséget, majd a résztvevők hozzászólásaival zárult a rendezvény.

UTOLJÁRA CELEBRÁLT MISÉT A SZENT JOBB LATOR KÁPOLNÁBAN JUHÁSZ TIBOR BÖRTÖNLELKÉSZ

Tizennyolc év börtönlelkési szolgálat után nyugállományba vonult a Csillagbörtön lelkésze.

Március 25-én, a Szent Jobb Lator Kápolnában az elítéltek a Mécses Szeretetszolgálat segítőivel búcsúztak el Tibor Atyától. Március 26-án, Nagyböjt 5. vasárnapján a rendszeresen templomba járó fogvatartott híveitől vett búcsút ünnepi mise keretében, utána a fogvatartottak verses, gitárral és orgonával kísért irodalmi műsorral kedveskedtek lelki segítőjüknek.

Juhász Tibor börtönlelkész a Pécsi Egyházzármegeből érkezett a Szegedi Fegyház és Börtönbe, ahol osztályvezető börtönlelkész beosztásban dolgozott. Pályafutása során az elítéltek lelki gondozása mellett a drámapedagógia módszerével nevelte a fogvatartottakat. Az intézet Katolikus Kultúr Köre a Bibliából vett történeteket adott elő, amelyeket bemutattak az intézettel kapcsolatot tartó civilszervezeteknek, társszerveknek és az elítéltek hozzátartozóinak.

Tartotta a kapcsolatot a börtönbe bejáró egyházak képviselőivel, a Taizei Lelkiségi Mozgalommal, a Don Bosco Társulat fiataljaival, a Szent Márton társulat előadóival, akik műsorukkal színesítették az egyházi ünnepeket.

A Csillagbörtön elítélte a Tízparancsolat projektben készült „Ne ölj” című színdarabbal búcsúztak az atyától.

Tibor Atya elmondta, hogy tervei szerint jövőre a negyvenedik Jubileumi Szentmiséjére készül, amelyet a Pécsi Bazilikában celebrál.

ÚJ BÖRTÖNLELKÉSZ LÉPETT SZOLGÁLATBA A VESZPRÉMI BÖRTÖNBEN

Jelenleg 18 ezernél is több fogvatartott tartózkodik a magyar börtönökben, akiknek lelki gondozását a négy történelmi egyház – a katolikus, a református, az evangélikus és az izraelita – 34 börtönlelkésze végzi egyházi irányítás és felügyelet alatt, ökumenikus szellemben. Az év elején új lelkipásztort köszönthettünk közöttük!

Szántó Attila állandó diakónus januártól látja el teendőit a Veszprém Vármegyei Bv. Intézetben. Mintegy ötszáz rab számít a segítségére. Eddig szerzett élményeiről és terveiről kérdezte Baán-Muzsik Márta bv. hadnagy.

Attila teljes munkaidőben dolgozik, így a fogvatartottak nagyobb figyelmet kaphatnak. Eddig is nagy volt az igény az Úr napjának megszentelésére, ezért ezt kiemelt feladatának tekinti. Elárulta, hogy a börtön katolikus hitéletét több pillérre építi: a liturgiákra, a szentgyónásra, a lelki vezetésre és az ismerkedésre a Szentírás szavaival - ezek olyan feladatokat jelentenek, melyek a keresztény hitben régóta élő és az erre újonnan fogékony fogvatartottak mindegyikét megszólíthatják. Azt mondja, hogy eredményes

munkájához pontos és kiszámítható keretek szükségesek, ezért a fogvatartottak mindig a hét azonos napján számíthatnak rá: vasárnaponként a jogerős elítéltek, a hónap első és harmadik péntekén a letartóztatottak számára tart igeliturgiát szentáldozással. Valamennyi fogvatartott részére szervez bibliaórákat, és naponta egyéni meghallgatásokat, lelki vezetést tart. Ez utóbbi kiemelten fontos a szabadságvesztésüket töltők számára, mert lelki terheiket csökkenti, szorongásait oldja. Már többen jelezték számára, hogy készek a katekumenátusra. Van, aki a keresztelőre, első áldozásra vagy bérmlásra szeretne felkészülni, de vannak, akik újonnan kialakult érdeklődésük vagy hitváltás miatt a betérést választják.

Szántó Attila diakónus, így az eucharisziára és a bűnbánat szentségének kiszolgáltatására nincs hatalma, ezért megszervezte és örömmel fogadta, hogy Stift Zoltán atya - szombathelyi börtönlelkész - a jövőben rendszeresen tart szentmisét a veszprémi intézetben, gyóntatni pedig Beke Zsolt atya érkezik majd Nemesgulácsról. Dr. Udvardy György érsek atya javaslatára és kérésére azonnali, sürgősségi lelkészi teendőkre a Veszprémi Árpád-házi Szent Margit-templom káplánja, Tamás Zoltán atya áll a börtön rendelkezésére.

Érsek atya tervezi továbbá, hogy - a régi hagyományokat folytatva - ahogy ideje engedi, ellátogat a börtönbe. Támogatásként az érsekség felszereli a börtönkápolnát: hamarosan érkeznek a szentmisékhez szükséges új eszközök, az oltárra új terítők kerülnek, valamint liturgikus könyvekkel is bővül a készlet.

Attila tele van lendülettel és tervekkel. Első teendői egyike volt, hogy pont az ökumené hetében egyeztetett valamennyi olyan felekezettel és szervezettel, amelyek jelenlétére akárcsak egy fogvatartott is igényt tart. Ezen az egyeztetésen képviseltette magát a Hit Gyülekezete, a Jehova Tanúi, a Gedeon Társaság és a Krisz-

tus Szeretete Egyház Egyesület, külön egyeztetés zajlott a Máltai Szeretetszolgálat képviselőjével, az ő intézeti tevékenységüket szintén Attila koordinálja. A börtönlelkész hamar felmérte az elérhető technikai lehetőségeket, és a fogvatartottak a KIOSZK rendszerén keresztül a katolikus egyház liturgikus rendje alapján mindennap új evangéliumot olvashatnak.

A zene is jelen lesz az intézetben: a lelkész tervei szerint legalább havi egy alkalommal Pány-Bacsányi Csaba hitoktató érkezik, hogy gitárjátékával színesítse a liturgiát.

A sivár, rideg falak adta egyhangú és monoton valóságot Attila igyekszik megtörni, ígérete szerint mindig lesz a kápolnában friss virág azért, hogy a fogvatartottak láthassák a Teremtő keze nyomát.

A KIOSZK az a digitális felület, melyen keresztül a fogvatartottak a saját kártyájukkal napi ügyeiket intézhetik, megtekinthetik a dokumentumaikat, kérelmeiket.

Sajtóhír

MAGYARORSZÁGON

JÁRT A PÁPA

Idén áprilisban 28-a és 30-a között Magyarország azon kiváltságban részesült, hogy három napos látogatáson köszönhette fővárosunkban a katolikus egyházfőt. Ferenc pápa több Budapesti eseményen vett részt, találkozott magyar egyházi és politikai vezetőkkel épp úgy, mint a miatta a fővárosi helyszínekre ellátogató kisemberekkel.

Ferenc pápa a nálunk töltött három napról később így nyilatkozott:

„Sok egyszerű és dolgozó embert láttam, akik büszkén őrzik a saját gyökereikhez való kötődést!” Elmondta, hogy ki akarja fejezni háláját mindenkinek, aki részt vett az út megvalósításában és kísérte őt imájával is. A hatóságokat, a helyi egyházat és a "bátor és emlékezetben gazdag" magyar népet említette. Hangsúlyozta, budapesti tartózkodása során minden magyar szeretetét érezte.

Az út két központi jelképének a gyökereket és a hidakat nevezte. Azt mondta zarándokként érkezett a magyar néphez, melynek történelmét – II. János Pál pápa 1996-os magyarországi látogatása első beszédének szavait idézve – , szentek és hősök, alázatos és dolgozó emberek határozták meg.

Két éven belül Ferenc pápa már másodszor látogatta meg országunkat. Magyarország a világon az egyetlen ország, ahová – Olaszországon kívül – Ferenc pápa egynél többször ellátogatott.

Sátoraljaújhelyi elítéltek készítettek Dr. Balogh János r. altábornagy, országos rendőrfőkapitány Ferenc pápának átadott ajándékát. Ferenc pápa 41. apostoli útján a hitéleti események mellett számos közéleti találkozót is tartalmazott, így fogadta az országos rendőrfőkapitányt, Dr. Balogh János r. altábornagyot. A magyar rendvédelem képviselőjében az országos rendőrfőkapitány egy rendőrautó makettjét ajándékozta a Szentatya részére.

Az ajándékba átnyújtott kerámiamakettet a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön fogvatartottjai készítették, amit Ferenc pápa látható elismeréssel fogadott, és örömmel értesült annak eredetéről, különösen a fogvatartotti foglalkoztatásról hallottak keltették fel érdeklődését. A fogvatartotti foglalkoztatás ilyen elismerése, a Szentatya kitüntető figyelme nem mindennapi pillanat, valódi erkölcsi elismerés, amit még növel az is - tehetjük hozzá talán megbocsájtható szerénységgel -, hogy ez immár a második alkalommal történt meg, hiszen a 2015-ös cursillos világtalálkozóra is a sátoraljaújhelyi fogvatartottak készítettek ajándékot számára.

MAGDOLNA ÉLETE – A FILMVETÍTÉS UTÁN A RENDEZŐVEL BESZÉLGETTEK A FOGVATARTOTTAK

Filmvetítésen vehettek részt a női elítéltek a Veszprém Vármegyei Büntetés-végrehajtási Intézetben. A Magdolna című magyar film megtekintését követően a rendezővel beszélgethettek a fogvatartottak.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat és Szántó Attila börtönlelkész szervezésében 2023. február 1-én valósult meg a program, amire a film rendezője, Buvári Tamás is elfogadta a meghívást. A tragikus sorsú, fiatal Bódi Magdolna életét feldolgozó, 2020-ban bemutatott film nagy hatást gyakorolt a megjelentekre.

A valós történet szerint a főhősnő fogadott szűz tisztasága megőrzése érdekében szembeszegült egy erőszakos szovjet katonával, aki ezért megölte őt.

A nyomasztó film végén észlelhető döbbséget jól érzékeltette, hogy a történet, valamint a film fény- és hangeffektjei milyen nagy hatást gyakoroltak a női elítéltekre. Az őszinte érdeklődés szavakban is megnyilvánult, az alkotó a hozzá intézett kérdésekre készségesen válaszolt.

Elmondta, hogy Veszprém vármegyei kötődése miatt alkotóként különösen megérintette a lány története, amit alapos kutatómunka után filmesített meg. Sikerült Bódi Magdolna egyik családtagjával személyesen is találkoznia, aki számtalan megrázkóztató részletet osztott meg vele.

(Bódi Magdolna boldoggá avatása jelenleg a Vatikánban elbírálás alatt van.)

Böntönység

ÚJJÁÉLEDŐ TÖRTÉNELEM

Vármegyék négen és most

Magyarországon 2023. január 1-től a 19 megyét 19 vármegye váltotta fel. Irányításukat már nem a kormány megbízottak, hanem a főispánok végzik. Az elnevezést a magyar kormány történelmi hagyományokra hivatkozva változtatta meg, hiszen a vármegye az egyik legősibb közigazgatási egységünk: több mint 1000 éves hagyományokra tekint vissza. működő „Fogvatartotti reintegrációs program” keretében.

Magyarországon a vármegye kifejezés egész történelmünket átívelte, kialakulása a 10. századra köthető. A királyi vármegye fogalmát István király használta először, aki az egész országra terjesztette ki a kifejezést. A helyi nemzetiség kezében lévő magánbirtokok, királyi udvari birtokok, egyházi birtokok és várbirtokok alkottak egy királyi vármegyét, amelyek az ispán igazgatása alá tartoztak. Míg 2023-ban 19 vármegyéből, addig István király korában 48 vármegyéből állt az ország, amelyek száma később folyamatosan növekedett: több mint 70 vármegyét tartottak számon akkoriban.

A királyi vármegyerendszer 300 éves fennállását követően II. András idején megrendült, többek között az udvarbirtokok majd később a várbirtokok rendszeres eladományozása miatt. A királyi vármegyerendszer végét végül a 13. században érte. Ekkor vett át a helyét a nemesi vármegye rendszer, amelynek alapjait az Aranybulla fektette le.

Főbb különbségek abba rejlettek, hogy míg a királyi vármegyék jogosultak voltak királyi adók és regálék beszedésére, addig a nemesi vármegyéket már nem ruházták fel ezzel a jogosultsággal.

Az Aranybullának köszönhetően a birtokok eladományozása tiltólistára került a becsületes munkával szerzett földekkel egyetemben. Ennek köszönhetően jöttek létre a magántulajdon alapjai.

A nemesi vármegyék élén állt az ispán, közvetlenül utána az alispán következett, a harmadik helyet pedig a főjegyző foglalta el. Az ispán, aki a király képviselőjeként járt el, nem lehetett akárcik! A vármegyében a legnagyobb birtokkal rendelkező és a leghűségesebb bárók közül nevezte ki őket a király. Az ispán nem csak közigazgatási, de bírói jogokat is gyakorolt az igazgatása alá eső vármegyékben. Ez alól az egyházi birtokok jelentettek egyedül kivételt, amelyek az udvarispán bírói hatáskörébe utaltak. Ezen kívül az ispán vezette a megyei hadsereget is a várnagy segítségével, bíráskodásban pedig a királybíró állt rendelkezésére. Ők együtt, közösen alkották a várispánságot.

A vármegye egészen a második világháború végéig használatos kifejezés volt, azonban ezzel egyidejűleg egyre inkább elterjedté vált a megye megnevezés használata is. 1949-ben azonban a kommunista hatalom szovjet mintára megalkotott Alkotmánya hivatalosan eltörölte a vármegyéket és formálissá tette a megye megnevezést.

„FÖLSZÁLLT A PÁVA
A VÁRMEGYE-HÁZRA,
SOK SZEGÉNY LEGÉNYNEK
SZABADULÁSÁRA.”

Ady Endre:

Fölszállt a páva, részlet

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: Dr. Tóth Tamás bv. altábornagy • **Főszerkesztő:** Makula György bv. ezredes

Főszerkesztő-helyettes: Rideg Anita bv. alezredes

Szerkesztők: Kovács Bettina bv. őrnagy, Marics-Vidu Anita bv. hadnagy, Szalay László bv. őrnagy

Grafikai megjelenés: Bokros Dániel, Rieder Béla

Fotó: Németh Barbara bv. százados és az intézetek munkatársai

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: BvOP Kommunikációs Főosztály, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: +36/1/301-8424,-25, **e-mail:** sajto@bv.gov.hu

Nyomda: Duna-Mix Kft., 2600 Vác, Barabás M.u.l.